BONDIA® ARUBA

Diasabra 20 di September 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Mester warda Hulanda critica...
Pa nos haci, kico...?

Pagina 5

Fiscal a pidi castigo di 10 aña di prizon pa Siegfried Koolman pa abuso sexual di mucha, posesion di pornografia infantil y arma di candela

Pagina 3

- **Corte a rechasa demanda di Otmar Oduber contra Parlamento di Aruba** Pagina 4
- **Wardacosta ta anuncia accion contra trahador acusa di mal comportamento** Pagina 2
- **Fraccion Futuro ta anuncia Ruthlyn Lindor como lider di fraccion den Parlamento** Pagina 2

Violencia contra mucha muhe y hende muhe ta un problema serio na Aruba

Pagina 6

Curaçao: Investigacion financiero ta revela fayonan serio na servicio di ambulance FKAK

Pagina 9

Violencia di gang ta bira pio na Haiti mientras cu ayudo internacional ta keda den limbo

Pagina 11

THE CASINO AT
THE RITZ-CARLTON
ARUBA
BONUS
CELEBRATION
EARN $25 IN SLOT CREDIT EVERY SATURDAY IN SEPTEMBER FOR EVERY 75 POINTS EARNED ALL DAY

Fraccion Futuro ta anuncia Ruthlyn Lindor como lider di fraccion den Parlamento

Despues cu ayera riba medionan di comunicacion a circula e noticia cu Gino Goeloe a keda reemplasa como lider di fraccion den Parlamento pa colega Ruthlyn Lindor, ayera Lindor a confirma esaki mediante un comunicado di prensa.

E noticia di e aparente reemplaso di Goeloe tabatin algun dia caba ta circula. Entre otro, fraccion MEP a hala atencion na e noticia, door di señala den un comunicado di prensa e reemplaso di Sr. Goeloe. Segun MEP, "tin un grupo" den partido Futuro "cu no ta gusta cu Goeloe ta drumi hopi durante reunion y ta sinta hari cu oponentenan." Den nan comunicado, MEP tambe a indica cu "segun fuente cerca di partido Futuro, nan no a keda mucho contento cu e cambio," incluyendo e nombramento di Lindor, ya cu nan lo a "prefera pa Muzannin (Wever) ta lider di fraccion, pero no por pasobra Muzannin ta vice-presidente di Parlamento caba."

Bon Dia Aruba a purba tuma contacto cu parlamentario Goeloe, como tambe minister Gerlien Croes, lider y fundador di partido Futuro, si por splica e motibo pakico a remplasa parlamentario Goeloe como lider di fraccion di Futuro, pero no a ricibi un contesta.

Eleccion di 2024 ta prome biaha cu parlamentario Goeloe ta subi un lista politico despues di a traha pa hopi aña como director di Fundacion Wit Gele Kruis. Parlamentario Goeloe tabata number tres riba lista di partido Futuro y a logra ricibi 297 voto.

Manera a keda confirma ayera mediante un comunicado di prensa, Ruthlyn Lindor a ser nombra como e lider nobo di fraccion. Esaki ta di dos biaha cu Lindor ta participa den eleccion. Na aña 2021 Lindor tabata candidato number cinco riba lista di partido RAIZ y a logra 170 voto . Den eleccion di 2024 Lindor a ricibi 176 voto.

Sinembargo, ayera Lindor mes a confirma e noticia den un comunicado di prensa, indicando cu e motibo ta "responsabilidad comparti" den e partido.

"Contrario na locual por ta pasa den otro partido, lider di partido Futuro tin ful confiansa den tur miembro di e Fraccion Futuro den Parlamento y no ta sinti cu e mester micromanage posicionnan," aludiendo na e posible motibo pa e cambio. El a continua bisando cu "Fraccion Futuro ta kere den un estilo nobo di politica, uno basa riba rotacion di posicionnan y responsabilidad comparti. For di e comienso, nos fraccion a scoge pa haci cosnan diferente: liderazgo no ta exigi of mantene un puesto, sino pa pasa e baston, comparti responsabilidad y mustra cu por hiba politica di un manera diferente."

E comunicado di prensa a confirma cu pa e aña parlamentario 2025–2026, e carga di lider di fraccion Futuro lo ser ocupa pa Ruthlyn Lindor, Master den Criminologia y eerstegraads docent.

"Cu e siguiente prioridadnan nos ta sigui cu nos trabao: educacion di calidad pa un y tur, oportunidadnan den deporte, musica, arte y STEM, miho cuido medico, promove seguridad di cuminda, acceso na un vivienda digno y pagabel pa nos ciudadanonan, mas proteccion, mas seguridad: pa nos hobennan, nos famianan, nos comunidad y un Aruba mas sigur pa un y tur. Na mes momento, Fraccion Futuro lo sigui haci su trabou den Parlamento, pa controla gobierno, pa responsabilisa gobierno y pa sigura cu cada decision berdaderamente ta contribui na un miho calidad di bida pa nos pueblo. Fraccion Futuro lo sigui sirbi comunidad di Aruba pa un mihor futuro pa nos tur," e comunicado a conclui.

Wardacosta ta anuncia accion contra trahador acusa di mal comportamento

Recientemente den medionan di comunicacion social, ciudadanonan a acusa un trahador di Wardacosta, E.N., cu comportamento indebido y falta di integridad. Ayera, Wardacosta a reacciona den un comunicado di prensa, indicando cu nan "ta tumando tur paso pa por yega na medidanan necesario" pa atende e situacion.

Den un website di noticia local, a publica acusacion contra E.N., un trahador di Wardacosta di Caribe Hulandes, indicando cu e tabata actuando indebidamente. Entre otro, a conta cu E.N. ta busca manera pa parti multa pa cosnan chikito, mientras cu su propio comportamento no ta corecto.

Igualmente, a bisa cu E.N. ta tuma represalia contra cualkier persona cu cuestiona su actonan indebido y su falta di integridad. Tur esaki a pone cu un persona, kende a bisa di ta fada di haya multa "inhustamente" pa a yuda un otro persona riba lama, a dicidi di bay confronta E.N.
El a bin hay'e na beach cu algun persona, unda a bin ripara cu e tabata violando varios regla. Entre otro, tabatin su waverunner riba beach, algo cu no ta permiti. Tampoco e waverunnernan tabatin number di registro riba dje. Segun e persona, miembronan di Wardacosta a pasa unda E.N. tabata, pero no a haci ningun control di e situacion. Finalmente, ora E.N. a ripara cu tabata sacando potret di su actonan, el a subi e waverunner pa huy, y a lubida di bisti vest, violando ley.

Segun e medio, tin mas persona a yega di expresa disgusto y a keha di e comportamento di E.N.

Wardacosta a reacciona na e acusacionnan aki mediante un comunicado di prensa.
"E sucesonan cu a tuma lugar den weekend cu a pasa, relaciona cu un miembro di nos organisacion, ta algo serio y e tin tur nos atencion," Wardacosta a bisa, enfatisando cu "Integridad ta e base di nos trabao di tur dia."

Ademas, Wardacosta a anuncia cu ta bay tuma medida pa remedia e situacion. "Teniendo esaki na cuenta, nos ta tumando tur paso pa por yega na medidanan necesario, pa atende debidamente cu e comportamento y e actonan cu e persona a comete. Na niun momento nos no ta permiti ni acepta e tipo di actonan aki."

En conclusion, Wardacosta a enfatisa cu nan ta bay "sigui ehecuta nan trabao cu seriedad y dedicacion manera sa haci tur dia."

Fiscal a pidi castigo di 10 aña di prison pa Siegfried Koolman

Pa abuso sexual di mucha, posesion di pornografia infantil y arma di candela

Ocho acusacion, dos victima menor di edad, pornografia infantil y arma di candela sin permiso. Esakinan ta e elementonan cu a sali dilanti den sala di corte durante tratamento di e caso penal contra Siegfried Raymundo Koolman, un persona conoci pa su trabao na aeropuerto y como chauffeur di ex-prome minister.

Fiscal di Ministerio Publico (OM), fiscal Van der Biezen, a pidi un castigo di dies aña prison. E defensa, dirigi pa abogado Rosenstand, a insisti cu e declaracionnan di e victimanan no ta consistente y cu su cliente no por a comete e actonan di cual e ta ser acusa. Hues lo duna su veredicto dia 10 di october.

Segun declaracionnan, Koolman tabata un figura familiar den bario. El a traha como na aeropuerto y pa ex-prome minister di Aruba. E tabata biba den un trailer cu, segun e victimanan, tabata caminda nan tabata bay pa usa wi-fi y wak television. Tur cos tabata mustra normal. Pero tras di esaki, segun victimanan, tabata tuma luga abuso cu lo marca nan pa resto di nan bida.

Victima R. menor di edad, kende ta e victima principal, a indica cu e abuso a cuminsa tempo cu e tabatin cinco aña di edad. Su tata a entrega un keho na polis di Hulanda den november 2024, despues cu R. a durf bisa kico a sucede.

Den su declaracion, R. a conta cu Koolman – su bisiña – a cuminsa mishi cune na su parti intimo y pecho, cu y sin paña y poco poco el a cuminsa bay mas leu te ora cu tempo cu e tabatin siete aña, penetracion sexual a tuma luga. Esaki a sigui te ora el a cumpli 13 aña.

R. a indica cu el no tabata durf bisa nada na su mayornan pasobra e tabatin miedo cu si e bisa algo, Koolman lo haci algo malo na su mama.

Un detaye cu a duna peso na su declaracion ta cu e victima a describi un cicatriz riba bil di Koolman, un cicatriz cu polis a logra confirma cu potret. Na e punto aki, hues a puntra e sospechoso kico su reaccion tabata, pero Koolman no a duna ningun contesta.

No solamente R. tabata victima di e sospechoso Koolman, pero su amiga, W., tambe a conta cu abuso contra dje a cuminsa tempo cu e tabatin ocho of nuebe aña.

Segun su declaracion, Koolman a haci "tur cos" cu e dos mucha. Den un relato impactante, W. a bisa cu ora Koolman tabata tene relacion sexual cune, R. mester a tene su mannan pa yud'e soporta e dolor.

W. tambe a bisa cu un momento el a pidi un bikini color neon cu Koolman lo pidi p'e online. Segun e, Koolman a insinua cu si e no por paga pa e bikini, e lo tin cu tene relacion sexual cune. W. a nenga esaki, pero e indicacion a pone mas luz riba e manipulacion cu tabata sucede.

Durante e combersacion cu victima R., autoridadnan a puntra con el a laga e sospechoso abusa di dje y dicon e tabata sigui bay cerca dje. Su respuesta tabata cu e no tabata sa miho y cu nan un edad asina hoben, el kere cu tur e cosnan ey tabata normal.

Victima R. a agrega cu Koolman tabata tin "sex toys" den su trailer. Den su declaracion el a describi un aparato preto cu tabata parce un vagina, cu e victima a yama un "penis pump", cual e tabata usa pa haci su penis mas grandi. Koolman supuestamente tabata usa esaki tambe riba dje, un experiencia cu, segun R., a causa trauma cu ainda ta afecta su bida awendia.

Fiscal di OM a presenta potret y video cu ta mustra e dos victima den trailer hunto cu Koolman. Den un di e videonan, e muchanan tabata huma vape hunto cu e sospechoso.

Ademas, polis a descubri seis arma di candela den cas di Koolman. Aunke e tabata miembro di un club di tiro, por lo menos un arma no tabata registra na su nomber. Segun fiscal, manera cu e arma tabata ser warda tampoco no tabata sigur, y esey a pone e menornan di edad den peliger. Victima R. mes a conta cu el a haya arma den trailer y a traha video cune.

Un punto fuerte den acusacion ta un link di pornografia infantil cu polis a descubri den telefon di Koolman. Koolman a insisti cu e nunca a busca ni cumpra tal material, solamente pornografia di adulto. Segun su splicacion, el a ricibi un link, pero no a logra habrie, y nunca a mira kico e tabata.

No obstante, polis a haya material pornografico infantil y tambe potret y video intimo di victima R. tambe den su posesion, loke a reforsa e acusacion di posesion ilegal di material explicito cu menor di edad.
Un punto cu hues a resalta tabata e silencio persistente di Koolman. Ora hues a puntr'e directamente, el a scoge pa no reacciona. Pero ora su abogado haci e mesun pregunta, Koolman a contesta, locual hues a remarca den sala.

Na momento cu hues a duna sospechoso Koolman un ultimo oportunidad pa duna un splicacion di su banda, e sospechoso a scoge pa no bisa nada.

Durante e sesion, tata di R. y mama di W. a usa nan derecho pa papia. Cu emocion hopi halto, nan a conta con e abuso no solamente a perhudica e muchanan, pero tambe a causa daño profundo pa henter famia.

Ambos a presenta peticion pa compensacion. Famia di R. a indica cu gastonan material y inmaterial ta keda rond di 85 mil florin.

Fiscal Van der Biezen a insisti cu declaracionnan di e victimanan ta creibel y consistente. El a enfatisa cu nan testimonio ta cla, ta cuadra cu e luga y tempo di e suceso, y ta reforsa cu evidencia visual. Pa e motibo ey, Ministerio Publico ta para firme riba su peticion di castigo di 10 aña di prison.

Abogado Rosenstand, di su banda, a ataca e testimonio di e victimanan y nan famia. Segun e, hopi parti no ta consistente, victimanan supuestamente tabata inventa of exagera, y nan relato no ta identico. El a trece dilanti cu stiefmoeder di R. supuestamente a bisa cu R. tabata sexualmente activo y cu tabatin hopi problema familiar pa motibo di un amigo nobo cada siman.

Rosenstand tambe a señala cu Koolman tin problema serio cu su pia, loke a causa e cicatriz riba su bil. Segun e, su cliente no ta fisicamente capaz di tene relacion sexual den posicion cu victimanan a describi.

Despues di oranan largo di tratamento, argumento y contra-argumento, hues a indica cu veredicto lo ser pronuncia den tres siman, riba 10 di october. Un decision crucial pa e victimanan, nan famia y comunidad, den un caso cu a move hopi emocion y discusion riba seguridad di mucha y maneho di ley na Aruba.

BONDIA ARUBA

Corte a rechasa demanda di Otmar Oduber contra Parlamento di Aruba

Dia 17 di september 2025, Corte di Prome Instancia di Aruba a dicta un sentencia significativo den un caso treci dilanti pa lider di fraccion di PPA Otmar Oduber contra Gobierno di Aruba y miembronan di parlamento. Den e curason di e caso tabata e intento di Oduber pa anula restriccionnan poni riba su participacion den delegacionnan parlamentario internacional y su exclusion for di comisionnan parlamentario clave.

E sentencia, ta enfatisa e balansa delicado entre e estado di derecho, representacion democratico, y e principio di separacion di poder den e sistema parlamentario di Aruba.

Antecedentenan di e Caso
Oduber, representando Partido Patriotico di Aruba (PPA), a keda eligi pa Parlamento di Aruba dia 6 di december 2024 y a ser huramenta pa Gobernador dia 8 di januari 2025. Como parlamentario, el a ser nombra den varios comision importante.

Algun comision cu el a ser nombra den ta, entre otro, e Comision pa Asuntonan di Reino y Relacionnan Exterior (CKABB); Comision di Salud, Medio Ambiente y Turismo; Representacion den organisacionnan interparlamentario, manera Interparlamentaire Consultatie van het Koninkrijk (IPKO) y Parlamento Latino Americano y Caribense (ParLatino).

Oduber su rol politico a ser complica pa motibo di su condena penal. Dia 21 di januari 2025, Corte a conden'e na un aña di prison, di cua 319 dia a ser suspendi cu un periodo di prueba di tres aña, mas 240 ora di servicio pa comunidad. Mientras cu Oduber a apela e condena, un audiencia a keda programa pa october 2025.

Citando e regla di 2019 cu parlamentarionan cu condena penal no por representa Aruba den exterior, Comision Central di Parlamento a vota na maart 2025 pa exclui Oduber di participa den delegacionnan internacional. E comision a actua den liña cu reglanan anterior diseña pa proteha e integridad di representacion di Aruba.

Riba 8 di juli 2025, parlamento a escala e decision, excluyendo Oduber formalmente for di su posicionnan den comision. Esaki a lanta e bataya legal di Oduber, ya cu el a argumenta cu e medidanan a limita su derechonan como representante electo inhustamente.

Den su demanda, Oduber a busca varios remedi cerca corte. Su exigencianan a inclui anulacion di decisionnan tuma pa parlamento pa exclui e for di comisionnan y representacion internacional, y reintroduccion inmediato na tur actividad parlamentario, incluyendo comisionnan y delegacionnan internacional.

El a exigi tambe un prohibicion riba ehecucion di e decisionnan parlamentario te cu un decision final den procedemento ordinario, y un boet di Afl. 25.000 pa cada violacion si gobierno of parlamento no a cumpli.

E ekipo legal di Oduber a argumenta cu su exclusion a viola articulo III.1 di Constitucion di Aruba, cu ta rekeri pa parlamento representa henter e pueblo Arubano, y cu nengando su participacion a crea un "deficit democratico", privando su votadornan di representacion.

Nan a remarca cu no tabatin un base huridico cla pa su exclusion, contrario na e reglanan huridico estricto pa ministernan bou di leynan di integridad, y cu su derechonan bou di tratadonan internacional di derechonan humano, incluyendo e Convencion Europeo di Derechonan Humano (ECHR) y e Pacto Internacional di Derechonan Civil y Politico (ICCPR), a ser viola.

Pa loke ta e posicion di gobierno y parlamento, nan a contraresta door di enfatisa e autonomia di parlamento den regulacion di su propio miembronan. Nan argumentonan clave tabata cu parlamento ta "doño den su mes cas," y decisionnan tocante e rolnan di su miembronan den comisionnan y delegacionnan ta cay bou di su discrecion.

Gobierno y parlamento a indica cu e regla di 2019 cu ta prohibi miembronan cu condena penal di representa Aruba den exterior a ser dicidi democraticamente y te ainda ta valido, y alabes a enfatisa cu corte mester eherce restriccion hudicial y evita di interferi cu tumamento di decision parlamentario, di acuerdo cu e principio di separacion di poder.

Oduber a keda liber pa ehecuta tur tarea parlamentario na Aruba, entre otro vota, debati, y propone legislacion. Su exclusion tabata conta solamente pa representacion internacional y miembresia di e comisionnan.

Pa loke ta e rasonamento di corte, hues A.J.J. van Rijen, ken a presidi e caso, a enfatisa e importancia di restriccion hudicial ora ta trata di asuntonan parlamentario interno. Corte a dicta cu e por interveni solamente den circunstancianan excepcional, caminda tabatin un violacion cla di derechonan fundamental.

Corte a haya cu e decision di parlamento no a priva Oduber di su rol parlamentario esencial. E por a vota, debati y entrega proposicionnan ainda, loke ta nifica cu su votadonan a sigui ta representa. E exclusion tabata aplica estrechamente na delegacionnan internacional y cierto comisionnan.

Mas aleu corte a enfatisa cu parlamento tin e derecho pa salvaguardia su integridad y proteha imagen di Aruba den exterior. Permitiendo un miembro condena representa Aruba den foronan internacional lo mina credibilidad.

Mientras cu Oduber a invoca tratadonan di derechonan humano, corte a rechasa su demandanan y a señala e prohibicion riba representacion internacional tabata temporal y mara na su status penal. Pues su derechonan parlamentario nucleo tabata intacto y no tabatin interferencia desproporcional cu su mandato democratico.

Corte a saca un decision cla. E demanda di Oduber contra Presidente di Parlamento (Alfred Sneek) tabata inadmisibel pasobra institutonan, no individuonan, ta carga responsabilidad.

Tur otro demanda a keda rechasa.

Oduber a haya ordo pa paga gastonan huridico, entre otro, Afl. 1.250 na gastonan fiho di corte; Afl. 25.000 pa gastonan di abogado; y gastonan adicional di Afl. 150 pa sirbi e sentencia.

E decision a reafirma e autoridad di parlamento pa regula su propio asuntonan y a proteha su decisionnan di interferencia hudicial, cu excepcion di casonan extraordinario.

E sentencia ta marca un contratiempo pa Oduber, tanto huridico como politico. Su exclusion for di comision y plataformanan internacional ta debilita su influencia, particularmente den formacion di politica exterior y regional. E ta destaca tambe e fragilidad di careranan politico bou di control criminal.

Pa parlamento, e decision ta confirma su autonomia y ta fortalece su man den mantencion di normanan di integridad. Sinembargo, e ta pone tambe un responsabilidad pisa riba parlamentarionan pa eherce e poder aki hustamente, sigurando cu decisionnan no ta ser impulsa pa politica partidista.

E caso a lanta un debate mas amplio tocante etica den funcion publico. E ciudadanonan di Aruba por mira e sentencia como un proteccion necesario pa e reputacion di e isla, particularmente den instancianan regional y internacional. Na mesun momento, e sostenedornan di Oduber ta mir'e como un maniobra politico pa pone un figura di oposicion un banda.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Mester warda Hulanda critica... Pa nos haci, kico...?

For di parlamento Hulandes ta sali señal fuerte di preocupacion pa enseñanza na e islanan den Caribe, incluyendo Aruba. Diferente aspecto, entre otro falta di claridad tocante idioma di instruccion, pero tambe contenido y estado fisico di e scolnan ta causa di e preocupacion aki. Aunke enseñanza en principio ta un asunto di gobierno local, ta dificil pa bisa cu mihor nan atende nan propio asuntonan y laga esaki pa nos. Pakico? Pasobra e mehoracion di enseñanza ta parti di e esfuerzo conhunto, expresa den e Landspakket, cu di ambos banda ta mira como esencial pa un desaroyo socio-economico sostenible. Y relato di e avancenan di e intentonanm di mehoracion ta asunto legitimo di parlamento Hulandes y ta di supone cu aki na Aruba parlamento ta haci mescos, y hasta mas pasobra ta trata di nos asunto. Pero, nos no ta bay preocupa nos mes cu cuanto atencion nos parlamento ta dedica na e tema, di tur manera ta importante vocifera loke nos mes ta pensa di e asunto.

Nos ta consciente di e hecho cu basta trabao conhunto a tuma lugar caba den ultimo añanan desde cu e acuerdo ta existi, a raiz di e crisis di Covid-19. Un di e resultadonan cu a mira ta e decision pa inicia enseñanza basico cu Papiamento como idioma di instruccion. Esey ta den ehecucion awor pero ta demasiado tempran pa evalua e proceso ey, pero tin hopi mas pa haci riba e tereno specifico aki. Por ehemplo, con e resto di e trayecto lo ta? Por bisa cu tin un consenso cu, banda di estimulo y desaroyo di Papiamento, e meta ta keda pa nos hubentud ta bon prepara pa sigui nan caminda den enseñanza, sea local o den exterior, cu bon conocimento di e idiomanan clave pa esey. Pero e consenso ey no ta bisa ta con nos ta yega eynan...

Mientras nos por tuma nota di preocupacion den parlamento Hulandes, nos ta mira por lo menos mesun preocupacion, o hasta mas, cerca nos parlamentarionan? Salvo algun excepcion, nos no a ripara...

Tin hopi aspecto riba cual nos gobernante y parlamentarionan por ta mas diligente. Ban cuminza cu recurso financiero pa un enseñanza 'sostenible', manera e palabra di moda ta. Segun un norma internacional estableci decadas atras, un pais como minimo mester trata di dedica por lo menos 6% di su Producto Interno Bruto (PIB; GDP) na enseñanza. Nos ta haci esey? No, nos nunca a haci esey y awor cu nos GDP ta parce algo di maraviya, tampoco. Algun cifra pa ilustra esaki: nos GDP pa 2025 segun gobierno lo ta alrededor di Afl. 7.300 miyon. E norma pa enseñanza, por lo pronto uno meramente teorico, lo ta anto Afl. 438 miyon. Pa por compara: nos ta gastando mas na interes riba debe, cu ta net bao di Afl. 300 miyon, cu na enseñanza cu ta alrededor di Afl. 250 miyon. Claro cu por scucha como contra-argumento cu no tin espacio den presupuesto pa dedica mas na enseñanza, anto lo mester corta otro caminda pa traha lugar. Esey lo confirma inmediatamente nos punto di vista cu en berdad mester reduci otro gasto pa por dedica mas na enseñanza. Di unda e mester bin? Di e otro categorianan grandi. Por ehemplo: gasto di interes. Ta pesey hopi a lucha contra e insensatez di e gobierno anterior di keda resisti contra e ley di Reino di supervision, cu preferencia pa gasta decenas di miyones mas na interes y no na enseñanza, aparte di otro asunto util cu tambe por a probecha di mas recurso disponible.

Ta casi ironico cu awor nos ta mira critica di parlamentario di e mesun partido aki cu tabata den gabinete anterior, cu gobierno actual ta tardando cu reforma di e sistema di salario pa enseñanza, cu sin duda algun lo bay costa mas. E promer pregunta ta pakico nan mes no a hacie, y di dos ta: pakico ta enfoca solamente riba salario y no riba otro asunto cu ta mes importante pa enseñanza, cu bien por a haya un impulso cu mas inversion gubernamental. Pakico aparentemente norma di IMF ta importante ora ta trata 10% di GDP pa gasto di salario, pero e 6% di Nacionnan Uni di e mesun GDP no ta di ningun importancia; nos tin añanan sin tende un politico menciona esaki siquiera. Contal cu en general nos no ta mira un avance den un acercamento mas integral di e problemanan di enseñanza y asina semper ta keda atende e tema parcialmente y ta laga un critica mas general bin di parlamento Hulandes, pa despues por rechaza esey den e sentido di "no mete den nos asuntonan"? Lo ta prudente pa no pensa asina, pasobra bienestar di nos hobennan ta nan interes tambe. Nan ta ciudadano Hulandes cu ta bay biba y studia den e otro teritorio y pa un proporcion demasiado grandi ta yega mal prepara pa continua un estudio, cu ta crucial pa nan carera y bienestar personal durante nan bida. Te awor no a falta de vez en cuando un discusion o preocupacion tocante e nivel abao di dominio di idioma, principalmente Hulandes, cerca nos graduadonan di enseñanza secundario. Te awe nos no ta mira mas cu repiticion di e preocupacion menciona, pero nada di medida strcutural, cu pa un parti ta depende di e metodo aplica den enseñanza basico. Nos no ta papia aki di e idioma di instruccion, sino di e calidad di contenido y por lo tanto calidad di recurso humano den e sector. Ki dia ta cuminza atende e asuntonan aki, sin advertencia previo Hulandes?

BONDIA ARUBA

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 100.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO

Prome Minister Eman a tene reunion cu Presidente di Vaste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties

Prome Minister mr. Mike Eman, a haci un bishita oficial na Parlamento di Hulanda, caminda Eman ser ricibi pa e Presidente di e Vaste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties, Sr. Olger van Dijk.

Sr. Van Dijk a expresa su aprecio na Prome Minister Eman pa su bishita na Tweede Kamer y e poesia di Prome Minister cu a keda proclama durante e reunion plenario di Tweede Kamer e dia anterior, na apertura di e Algemene Beschouwing, cual ta e momento mas importante di aña.

Den su rol como presidente di e comision, Van Dijk a ricibi Premier Eman tambe den un encuentro dedica na relacionnan den Reino. Van Dijk a subraya cu e comision di Koninkrijks-relaties ta pone hopi enfasis riba mantenemento di bon laso den tur nivel, tanto cu e Premier como cu e miembronan di Staten. Van Dijk a enfatisa cu e Interparlementaire Koninkrijks Overleg (IPKO), cu ta tuma luga den e proximo siman, lo trata diverso temanan cu van Dijk tambe a discuti caba cu Premier Eman.
Van Dijk a pone atencion riba e importancia di e laso historico entre Hulanda y e paisnan den Caribe Hulandes. Segun Van Dijk, e Statuut ta duna base pa cuatro pais igual, caminda dialogo y cooperacion ta fundamental, hasta si tin momentonan cu e paisnan no ta di acuerdo. Van Dijk a remarca riba e hecho cu Aruba mes a propone pa introduci un mecanismo pa trata cu disputa, un tema cu lo keda discuti mas durante e siguiente IPKO y cu di antemano Raad van State, riba propio iniciativa, a recomenda pa evalua si no ta miho pa bin cu un geschillenregeling.
Den e encuentro cu Premier Eman, Van Dijk a indica cu hopi di e desafionan cu Aruba ta enfrenta ta mesun cu Hulanda tambe ta enfrenta: siguridad di bida pa ciudadanonan, poder di cumpra cu a baha y mester mehoracion, escasez di vivienda, y cuestionnan relaciona cu maneho di migracion.

Van Dijk a conclui cu ta fundamental pa sigui fortalece e laso den Reino, no solamente pa comparti reto, pero tambe pa defende nos frontera comun den un mundo cu ta cambiando geopoliticamente.

Parlamentario Evelyn Wever-Croes (MEP):

Violencia contra mucha muhe y hende muhe ta un problema serio na Aruba

Luna di november ta e luna cu na Aruba nos ta para keto na loke ta e problema grandisimo na Aruba di violencia contra nos mucha muhenan y nos hende muhenan.

E violencia aki ta causa hopi daño y ta causa hopi dolor na e victima y na su famia. Y nos ta mira cu e problema aki ta birando mas grandi specialmente den fin di siman. Locual ta preocupa mi mas ta e hecho cu pa algun hende esaki a bira 'normal' caba. Violencia contra mucha muhe of hende muher sigur no ta algo 'normal' ni mester wordo acepta.

Importante ta pa nos para hunto pa nos para esaki. Mi a reuni cu e organisacion ORANGE COMMITTEE, cu ta consisti di Fundacion Contra Violencia Relacional, Directie Sociale Zaken, Centro di Desaroyo di Hende Muher CEDEHM y Soroptimist Aruba cu ta traha riba e tema aki. Nan ta traha hopi riba conscientisacion y prevencion, y nan ta duna asistencia ora mester. Mi a compromete mi mes pa yuda nan pa bringa e abuso y violencia contra mucha muhe y hende muhe, y yuda gobierno pa asina nos crea un Aruba caminda cu tur mucha muhe y hende muhe ta sinti nan mas safe, ta sinti nan mas sigur.

E tema internacional di e aña aki november, ta e tema 'violencia digital', pues tur clase di violencia y abuso verbal y por escrito cu ta pasa a traves di internet. Y nos sa cu na Aruba tin hopi violencia cu ta tuma luga digital, verbalmente, insulto, stalking, abuso di tur forma. Mi ta haci un apelacion riba abo tambe. Abo cu tin yiu muhe, abo cu tin ruman muhe, abo cu tin un mama, ban stop abuso contra mucha muhe y hende muhe.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Den cada frase papia tin algo di Portugues...

Den e edicion aki di nos column semanal tocante nos idioma, algo tocante e impacto permanente pero poco conoci di idioma Portugues den nos Papiamento. Aunke nos a yega di trata e tema aki caba, e biaha aki ta tocante caracteristicanan unico den pronunciacion di Papiamento, cu no lo capta nos atencion asina facil, aunke ta dificil pronuncia un frase sin inclui algo di e herencia aki. E raiznan Portugues den nos forma di papia, ta aparece por ehemplo den e forma con nos ta pronuncia un 'n' na fin di un palabra. Tuma por ehemplo e palabra 'pan'. Nos ta skirbie mescos cu na Spaño, pero nos no ta pronuncia un simple 'n' manera na e idioma ey, sino mas bien algo cu ta parecido na e 'ng' di Ingles o Hulandes, den p.e. 'lang'. Pero esaki ta bin di un di e dos idiomanan aki? Muy probablemente no. Nos ta kere cu e ta origina mas den e 'ão' o 'em' (y 'am') di Portugues na fin di un palabra, manera den e caso di 'pão' (pan). Pero nos no ta referi solamente na e palabra aki, sino na un cantidad mas cu ta pertenece na e vocabulario basico cu tabata existi tanto siglo pasa, tempo cu Papiamento y e otro idiomanan crioyo cu base den Portugues a nace. Nos por observa cu den e Criol di Guine Bissau, y si nos no ta hera den esun di Cabo Verde tambe, e 'pão' Portugues aki a bira 'pon', pronuncia mescos nos 'pan'. Y asina tambe hopi otro palabra cu ta termina cu un 'n' den e idioma ey tambe ta pronuncia di mesun manera, p.e. 'bon'. E palabranan ey tur ta bin di Portugues, di palabra cu ta termina cu un 'm' o un 'ão'. Ehemplo? E saludo 'bondia' na Criol ta skirbi y pronuncia mescos esun di nos. Sin duda algun nan 'bondia' ta origina den Portugues: 'bom dia', unda e pronunciacion di e 'm' (cu ta parce un 'nj' o 'ny') a bira un 'n' pero pronuncia manera nos tambe ta hacie. Mas ehemplo: 'curazon' den Criol di Guine ta: 'korson' cu e 'n' pronuncia manera nos ta hacie. En general e palabranan cu na Spaño ta termina cu 'ción' y e equivalente na Portugues cu 'ão' o cu "ção', den Criol ta termina cu 'son' y cu e 'n' semper pronuncia manera nos tin esey.

Loke nos por conclui ta cu den e Criol di Guine, cu muy probablemente tabata existi caba antes di e 'descubrimento' di nos continente, y por lo tanto antes cu Papiamento a nace, tabata e origen di e forma aki di transforma e palabranan hereda di Portugues. Nos ta supone, pero no proba, cu nos 'n' tipico di nos Papiamento a biaha y pasa pa e banda aki di Atlantico desde inicio.

Pam o pan?
Pa continua nos exploracion di e palabra 'pan', awor un detaye cu probablemente persona di edad avanza por reconoce. Na mitar di siglo pasa, den añanan 50 y parti di 60, tabata existi e custumber den texto religioso, den publicacion manera e semanario 'La Cruz' di Iglesia Catolico na Corsou, pa skirbi 'pam' y no 'pan' manera tabata e custumber pa basta tempo caba. Por ehemplo, tabatin texto di oracion unda tabata aparece e 'pam di cada dia', pero cu despues a desaparece. Lo curioso ta cu den e obra di dr. Rodolfo Lenz tocante Papiamento, publica como 100 aña pasa, Lenz ta skirbi 'pan' y no ta haci ningun referencia na e 'pam' cu casi mitar siglo despues ainda tabata den uso, pero specifico. Ta dificil pa awor detecta di unda e 'pam' ey tabata bin. Un splicacion por ta cu den e forma di skirbi dentro di Iglesia Catolico ainda tabatin razgo di pasado unda posiblemente tabatin mas palabra skirbi segun e influencia di Portugues den e Papiamento ainda.
Pa finaliza, por bisa cu awendia den nos Papiamento tur palabra cu ta termina cu un 'n' ta pronuncia mescos, cu e 'ng' tipico di nos, cu nos ta comparti cu otronan cu a pasa den mesun experiencia varios siglo pasa.

Segun estudio Hulandes

Mayoria mucha cu ta victima di bullying no ta busca ayudo di docentenan

(NLTimes) - Un gran mayoria, 70% di muchanan cu ta victima di bullying na scol no ta informa un docente.

30% no ta bisa ningun hende en general, ni na cas, segun un estudio nobo di Nico van Breejen di plataforma di educacion Wij-leren y Nathalie Hoekstra di Radboud Univeristy, AD a reporta.

Muchanan victimanan di bullying no ta busca intervencion adulto a causa di inseguridadnan tocante bullying y pensamento cu esaki ta nan culpa - "porta mi ta straño" - combina cu duda, miedo cu e bully lo haya sa y tiki confiansa cu cualkier cos por ser haci, e investigadornan a haya.

Awo esaki por trece consecuencianan severo. E consecuencianan mas conoci ta un imagen propio negativo, problemanan pa drumi y mal resultado na scol. "Sinembargo otro cos cu nos a mira ta cu e studiantenan u ta victima di bullying ta produci extra hormoon di stress, cual por keda eleva den edad adulto. Studiantenan victima di bullying tambe ta 2 pa 3 biaha mas probable di experiencia depresion y 11 biaha mas probable di experiencia soledad," De Breejen a conta e corant.

E investigadornan ta admiti cu no semper ta facil pa docentenan mira tur loke ta sucede den klas. Segun De Breejen, scolnan hopi biaha tin un punto di bista tiki amplio di bullying. "Varios docente nan haci nan miho esfuerso. Sinembargo toch hende ta kere demasiado tempo di 'bully' y 'victima.' En realidad, e rolnan ta menos defini. Un studiante cu ta victima di bully for bira un bully nan mes."

"Bullying semper ta un proceso di grupo: e ta bira mas probable ora cu e ta mira como 'normal' of 'master' den un klas. E clima di grupo ta crea e base pa bullying," Den Breejen a bisa. Segun su persona, un di e cosnan mas poderoso cu docentenan por haci ta crea un "dinamica positivo durante su aña escolar." Crea e sentimento cu e klas ta un ekipo y ta ey pa otro."

"Cu hobennan, semper e ta mas complica. Sinembargo ta enfatisa den scol primario, por lo menos un bon fundeshi ta necesario," el a bisa e corant.

https://nltimes.nl/2025/09/19/bullied-children-dont-seek-help-teachers-study-finds

Vigilante federal su rapport tocante Georgia su programa di Medicaid ta causa preocupacion cu gasto administrativo

(AP) - Un vigilante federal a reporta diahuebs cu Georgia su programa cu ta rekeri adultonan habil documenta trabao di pago abao pa ricibi Medicaid a gasta hopi mas riba gastonan administrativo cu riba provee cuido di salud.

U.S Government Accountability Office Report on Georga Pathways ta bini despues cu Republicanonan a pidi rekisitonan di trabao similar na Merca como parti di e proposicion "big, beautiful bill" cual President Donald Trump a firma pa converti den ley.

Cuminsando den 2027, mayoria adulto cu busca cobertura di Medicaid mester prome demostra cu nan ta trahando, tumando les of haciendo servicio pa comunidad pa por lo menos 80 ora pa luna. Y nan mester ta extremadamente pober, cu un ingreso no mas halto cu e linea di pobresa federal.

E rapport ta atribui mayoria gasto administrativo na e implementacion di cambio den determina eligilibilidad y acepta hende, conhuntamente cu tecnologia dobel, training y coordinacion mientras e estado a litiga pa por pasa e obheccionnan di e administracion di Biden.

"Awo henter e pais por mira loke nos na Georgia sa caba - Georgia su rekisito di reporta trabao den e programa ta un gasto, fraude y abuso," Senador Raphael Warnock, un di Georgia su democratanan cu a pidi e rapport a bisa. "E rapport aki ta demostra cu Pathways ta increiblemente efectivo den prohibi hende cu ta traha for di e cobertura di salud y ta haci e consultanan corporativo mas rico," su declaracion a detaya.

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5
Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** ARIBA E MESUN TICKET!
MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 30 DI SEPTEMBER
LOTTO Cambiando bida...
Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com
www.lottoaruba.com

BONDIA ARUBA

Segun minister di Finanzas Hulandes

Euro digital por ser introduci na 2026

(NLTimes) - Den e "scenario mas ambicioso," e euro digital por ser introduci na 2026, a bisa e minister di Financia interino Eelco Heinen na Copenhagen diabierna. Despues di un reunion cu su homologo di Union Europeo tocante e asunto, e minister di VVD a bisa "e contenido ta clave" pa cualkier introduccion asina.

Aunke e ministernan a alcansa un compromiso riba e asunto diabierna, varios asunto esencial ainda tin mester ser resolve prome cu Hulanda lo acepta e introduccion di e euro digital, Heinen a bisa ANP. Hulanda semper tabata dilanti di e debate di euro digital, el a continua.
"Desde e comienso, nos a establece un number di rekisito." Privacidad mester ser garantisa, y e euro digital tambe mester por ser usa sin conexion di internet, asta den caso di un blackout di energia of internet. Adicionalmente, e euro digital mester "nunca ta programabel," Heinen a agrega.

Si esey tabata e caso, e gobierno lo por dicta con hende ta gasta nan placa. "Esey lo ta un problema, y mi nunca lo

acepta esey," el a bisa.

"Un euro digital mester ta e mesun cos cu un euro regular. I cu un euro regular, nos no ta haci esey tampoco."

Heinen recientemente a bisa cu tambe mester tin un limite riba cuanto euro digital un persona por tin den nan cartera digital. "Mi ta conduciendo e discusion aki den e perspectiva di stabilidad financiero. Pasobra no kier cu banconan comercial ser drena," e minister a clarifica.

"E euro digital ta un medio di pago, no un medio di spaar. Nos no kier cu hende pone tur nan placa riba nan telefon. Esaki ta e motibo pakico nos tin banco comercial." E haltura di e limite lo ser discuti mas adelante den e futuro cercano.

E euro digital eventualmente lo ser emiti door di e Banco Central Europeo (ECB).

Parlamento Hulandes kier sigui ehempel di Merca y designa Antifa como organisacion terorista

(NLTimes) - Un mayoria den e parti di e parlamento Hulandes kier Hulanda sigui e ehempel di Merca y designa e movemento di ultra iskierda Antifa como un organisacion terorista. Un acto na e efecto door di Lidewij de Vos (FvD), Caroline van der Plas (BBB), y Geert Wilders (PVV) a ser aproba cu e sosten di VVD, SGP, y JA21.

E presidente Mericano Donald Trump a designa e movemento anti-fascista Antifa como un organisacion terorista diahuebs. El a cita e asesinato reciente di e lider di opinion di ultra derecha Charlie Kirk como un causa directo, aunke autoridad Mericano ainda no a conecta e atake cu ningun grupo politico.

E patrocinadonan di e acto ta argumenta "cu celula di Antifa tambe ta activo den nos pais, menasando politico, strobando reunion, intimidando studiante y periodista, y no ta stop na uso violencia."

Segun e agencia anti-terrorismo NCTV, "extremismo di iskierda organisa na Hulanda ta fragmenta, chikito den number, y diverso den ideologia."

E lider di Volt Laurens Dassen ta sorprendidoor di e velocidad y facilidad cu cual un mayoria parlamentario ta sigui e ehempel di e presidente Mericano. "Cu e sosten di VVD, hasta aki, opinion cu no kier tende awor ta ser prohibi den un instante," el a bisa riba BlueSky.

Polis ta cera caso di tres persona haya morto den cas di famia na Alkmaar

E investigacion di polis den e mortonan di tres persona cu nan restonan a ser haya aden di un cas na Alkmaar a ser completa, y ningun sospechoso lo ser procesa en conexion cu e asunto, un vocero di polis a confirma na ANP diabierna.

E oficina di comunicacion di polis a sigui nenga peticion pa informacion tocante nan identidad desde cu e curpanan a ser descubri diaranson. Un par di detaye ta ainda ser evalua door di investigador pa provee respuesta na pregunta for di famia sobreviviente.

Bisiña a bisa reportero cu e residencia tabata e cas di un homber hoben y un muher hoben, y nan yiu chikito. Polis ainda no a confirma si nan tabata e tres persona haya morto na e localidad riba Stikkelwaard.

E causa y manera di e mortonan no a ser revela, pero e departamento di polis a inclui un referencia na e linea cayente 113 Prevencion di Suicidio den un comunicado di prensa distribui e siman aki. Un vocero a bisa diabierna cu e investigacion di polis no a haya ningun evidencia pa sugeri cu un otro individuo tabata envolvi den e mortonan di e tres persona haya paden.

Un oficial di polis comunal na Alkmaar ta ainda ricibiendo hopi pregunta for di bisiña preocupa tocante e descubrimiento, un vocero di polis a bisa ANP. "Nos ta comprende cu tin pregunta, pero door di respet pa hende afecta nos no lo provee ningun informacion adicional," polis a skirbi den un declaracion riba e dia di e incidente. E vocero a ripiti e punto ey ora puntra door di ANP.

"Na e momento, esakinan ta principalmente combersacion individual," e vocero a bisa. Un reunion comunal adicional por ser organisa na un fecha den futuro.

Curaçao: Investigacion financiero ta revela fayonan serio na servicio di ambulance FKAK

(CuraçaoChronicle) - Un investigacion financiero na Curaçao su servicio di ambulance FKAK a revela fayonan grandi den maneho y organisacion interno, segun e ministerio di Salud, Ambiente y Naturalesa (GMN).

Na mesun tempo, e director nobo a ser designa como e persona cu lo lidera e transicion necesario.

Deficiencianan serio den maneho
E rapport ta demostra cu FKAK su presupuestonan no tabata aproba cu consistencia ni na tempo, cu hopi di e trabao administrativo haci manual den Excel, cual ta haci esaki mas vulnerable na erornan. Contractnan di maneho y documento di personal a ser haya incompleto tambe, e ministerio a confirma.

Cobramento tambe a enfrenta atrasonan cronico, resultando den cuentanan cuestionable ricibiendo mas di 40% di e ganashi den 2023. Ademas, administracion di salario y e pago di prima tabata sigura di manera inadecua.

Transicion bao liderazgo nobo
FKAK a duna e tarea na e director nobo di restaura orden. Su prioridadnan ta inclui formalisa e documentonan di empleadonan, prepara e fundacion pa disolve, transferi empleadonan na un organisacion nobo dentro di GMN y entrega e ambulancenan na e gobierno bao un plan di reemplaso structural.

SOAB lo sostene e director durante e transicion, particularmente den mehora e gobernacion y control financiero.
Segun e ministerio, e pasonan aki ta marca progreso significante den direccion di establece un servicio di ambulance cla pa futuro p

Turista di barco crucero perdi na Boneiro

Segun informacion cu a publica riba rednan social, Cuerpo policial di Hulanda Caribense, KPCN, a pidi e buskeda di un turista yama Jessica Collins di 47 aña cu tabata riba e crucero.

Dia 17 di september, e turista en cuestion a baha for di e crucero Carnival Horizon y no a regresa mas.

Pa fin di dia 18 di september, ainda no tabatin informacion di su paradero ni tampoco no a logra tuma contacto cu e turista.

E cuerpo policial ta pidi pa tur persona cu por tin mas informacion of a mira e turista tuma contacto cu e autoridad.

We are seeking to fill the following positions for our Warehouse in **Aruba**

Membership Clerk/ Click & Go clerk/ Receiving Clerk with forklift certification/ Meat Assistant/ Produce Staff/ Front End Cashiers/ Food Service Staff/ Meat Cutter/ Loss Prevention Clerk

Requirements
- Minimum EPB/MAVO degree, at least 2 years of work experience in similar function
- Excellent customer service
- Ability to work both independently and as part of a team
- Able to work shifts
- Computer knowledge of Windows and AS400 operating systems.

Click & Go Supervisor

Requirements
- Minimum MAVO/EPI degree, at least 2 years of work experience in similar function
- Leadership skills
- Excellent customer service
- Strong analytical and problem-solving skills
- Proficiency in Microsoft Office (Excel, Word)
- Excellent communication skills verbally and written in English and Spanish

We offer
Competitive salary & benefit packages. Health disabilities, life-, dental- and vision insurances.
Bonuses, opportunity to grow

Interested in one of the positions?
You can stop at the Club to fill in an application or send your application, including cover letter and resume via e-mail to Lmaduro@pricesmart.com by **September 29, 2025.**

BONDIA ARUBA

Colombia: Famia di Miguel Uribe Turbay ta denuncia Petro na ONU

(NTN24) – Despues di e hechonan cu a sucede dia 7 di juni ultimo den parke El Golfito di bario Modelia den ciudad di Bogota, den cual un hoben sicario a atenta contra e bida di senador y pre-candidato presidencial, Miguel Uribe Turbay, kende despues di dos luna di lucha a fayece dia 11 di augustus na Clinica Santa Fe, famia di e politico fayecido a designa Victor Mosquera como nan apoderado den e caso aki.

E famia ta busca husticia y claridad di e hechonan, y yega na e captura di e autornan intelectual di e crimen aki.
Actualmente, siete persona implica den e caso aki, entre nan e hoben sicario, ta bao investigacion di husticia Colombiano, cu ta continua cu e investigacionnan respectivo pa por yega na esnan responsable di caba cu bida di e senador y pre-candidato presidencial.

Relaciona cu e caso aki, recientemente e abogado di famia di Miguel Uribe Turbay, Victor Mosquera, a informa cu el a entrega un keho formal dilanti e Relator Special tocante independencia di hues y fiscal di Nacionnan Uni (ONU) contra e gobierno nacional, lidera pa presidente Gustavo Petro, kende durante ultimo simannan a lansa comentarionan tocante e caso di e politico fayecido sin ningun tipo di prueba.

E abogado di famia di Uribe Turbay ta bisa cu ta necesario pa e mandatario Colombiano stop di "terorisa y formula afirmacionnan cu ta carece di sosten huridico y probatorio."

E denuncia entrega dilanti e relator di ONU, encarga di vigila autonomia y independencia di e sistemanan hudicial, tin como meta pa garantisa respet y autonomia hudicial den e caso aki di parti di Fiscalia General di e Nacion.

Lidernan di Canada y Mexico ta priminti lasonan economico mas cercano

(AP) — Prome minister Canades, Mark Carney y presidente Claudia Sheinbaum a priminti e siman aki pa reforsa nan relacion comercial dilanti e menasa di tarifa di Merca, y a pusha pa keda cu e tratado di comercio liber mas importante den Hemisferio Occidental, na caminda pa negociacionnan proximo aña.

Nan reunion a yega durante e prome bishita di Carney na Mexico como lider Canades, y na un momento di tension economico den e region. A pesar di no ta presente, presidente Mericano, Donald Trump y incertidumbre economico mas amplio tabata central durante e bishita.

"Nort America ta e envidia economico di mundo, ta e region economico mas competitivo na mundo, y parti di e motibo pa esey ta e cooperacion entre Canada y Mexico," Carney a bisa den un conferencia di prensa despues di e reunion. "Nos ta complementa Merca. Nos ta haci nan mas fuerte. Nos tur ta mas fuerte hunto."

Central den reunion di Carney cu Sheinbaum tabata e pacto comercial Merca-Mexico-Canada, USMCA, cu ta programa pa revision na 2026.

Decadas di comercio liber entre e tres nacion a vincula nan economia: Mas cu 75 porciento di exportacion Canades y mas di 80 porciento di exportacion Mexicano ta bay Merca.
E menasa andando y evolucionando di tarifa di Trump a pone e lidernan politico y comercial di e paisnan nervioso, mientras hopi ta busca alternativanan comercial mas stabiel."

Diahuebs, Carney a bisa cu e ta spera "cantidad hopi mas grandi di comercio, cantidad hopi mas grandi di inversion" entre Mexico y Canada. Sheinbaum a bisa cu e dos pais a bay di acuerdo cu un plan cu lo "Trece un era nobo di sigui reforsa lasonan economico" entre e dos nacion.

Sheinbaum a bisa cu nan kier aumenta comercio bilateral den diferente sector mediante e acuerdo di comercio liber, y hacie mediante ruta maritimo – cu lo evita cu e productonan ey lo pasa door di Merca.

Brazil ta protesta limitacion di visa di Merca pa minister di Salud na asamblea di UN

(AP) — E gobierno di Merca a emiti un visa pa un oficial di Brazil pa atende e Asamblea General di Nacionnan Uni na New York cu restriccion di mobilidad den e pais, provocando un protesta for di e nacion Sur Americano na e organismo internacional, dos oficial superior di Brazil a bisa The Associated Press diabierna.

E reclamo di e administracion di Presidente di Brazil Luiz Inacio Lula da Silva ta bin despues cu su minister di salud, Alexandre Padilha, a ricibi un visa di Merca cu a tarda mucho cu ta limita su movemento na New York na e oficina general di UN y un area cerca di su hotel.
E gobierno di Brazil tambe a bisa den su carta na Secretario-General di UN Antonio Guterres cu ta preocupa cu e administracion di Trump por nenga, revoca of restringi visa

na otro oficial cu ta spera pa atende e asamblea.

E protesta di Brazil ta agrega na e division entre e dos pais despues di e decision di Presidente di Merca Donald Trump pa impone unilateralmente tarifa di 50% riba exportacion di Brazil en conexion cu e proceso di ex-Presidente Jair Bolsonaro, kende a ser sentencia pa 27 aña di prison door di e Corte Supremo di e pais siman pasa pa a dirigi un intento di golpi di estado.
E fuentenan di Brazil a papia bao di condicion di anonimidad debi na nan falta di autorisacion pa discuti e asunto publicamente.

Minister di salud Padilha tabatin inicialmente programa pa biaha pa Washington pa otro reunion, e dos fuente a bisa. Brazil a argumenta cu e movemento di e gobierno di Merca ta viola articulo 105 di e carta di UN y e convencion tocante privilegio y inmunidad cu ta garantisa ningun restriccion pa inmigracion y movemento di oficial di gobierno.

E administracion di Lula tambe a bisa den su carta na Secretario-General Antonio Guterres cu resolucion di UN 43/48 ta indica cu e pais anfitrion tin un obligacion legal pa sigura cu tur delegacion tin acceso sin limite sin importa nan afiliacion politico.

Diadomingo, Lula a bisa den un op-ed di New York Times cu su gobierno ta habri pa negocia cualkier cos cu por trece beneficio mutuo, pero a agrega "democracia y soberania di Brazil no ta riba e mesa."

Lula a bisa cu e tabata orguyoso di e Corte Supremo pa su "decision historico" cu ta salvaguardia institucion di Brazil y e estado di derecho democratico. E proceso di Bolsonaro, el a agrega, no ta un "casa di bruha," manera Donald Trump a describi esey ora el a anuncia tarifa mas halto riba producto di Brazil.

E gobierno di Merca tambe a sanciona Hues di Corte Supremo di Brazil Alexandre de Moraes, kende a supervisa e proceso di Bolsonaro. E Departamento di Tesoro di Merca a cita e Ley di Responsabilidad di Derechonan Humano Global Magnitsky, cu ta enfoca ofensor di abuso di derechonan humano y oficial corupto, como su autoridad pa emiti e sancionnan.
E decision ta ordena e congelacion di cualkier bienes of propiedad cu de Moraes por tin na Merca.

Haiti: Violencia di gang ta empeora mientras cu ayudo internacional ta keda den limbo

(DiarioLibre) - Gangnan Haitiano a intensifica nan atakenan den areanan rural y urbano pafo di e capital, consolidando nan control den Artibonite Abao y expandiendo den direccion di e centro di e pais y e frontera cu Republica Dominicana, mientras cu e incertidumbre ta crece riba e futuro di e mision internacional dirigi pa Kenia.

Segun periodista Jacqueline Charles di The Miami Herald, den e ultimo siman, hombernan arma a masacra mas di 40 persona den e pueblo di piscado di Labodrie, a cende un warda di polis na Liancourt na candela, y a ataca un vehiculo blinda na Kenscoff cu un cocktail Molotov, lagando un oficial morto y dos herida.

E incidentenan aki a desplasa miles di hende, añadiendo na e mas di 1.3 miyon Haitiano obliga pa huy for di nan cas.

E situacion ta causando alarma den region, particularmente na Republica Dominicana. Analista di Brookings Institution Vanda Felbab-Brown a adverti cu gruponan arma "a expande den e Artibonite, e region central, y hasta e frontera cu Republica Dominicana," aumentando riesgonan di seguridad binacional.

E propio presidente Dominicano Luis Abinader a declara den su reciente conferencianan di prensa semanal cu e comunidad internacional "a bandona Haiti" y cu, si confirma e retiro di trupanan Keniano na october, e situacion lo por deteriora mas ainda pa e pais bisiña y nan frontera comparti.

Merca, mientras tanto, ta pushando un proposicion den Conseho di Seguridad di Nacionnan Uni pa crea un Forsa di Supresion di Gang di 5.500 persona, aunke ainda no a keda determina cual paisnan lo contribui cu trupanan of con esaki lo ser financia.

China y Rusia a mustra poco compromiso cu e negociacionnan, y paisnan Latino Americano manera Panama, El Salvador y Colombia a condiciona nan participacion riba sosten financiero externo.

Na mesun momento, e hefe humanitario di Nacionnan Uni, Tom Fletcher, a bishita Port-au-Prince y a condena e falta di respuesta internacional despues di a recorido un campamento pa 5.000 persona desplasa cu ta biba den condicionnan antisanitario, unda 39% ta mucha. Fletcher a adverti cu Haiti "no ta bibando" y a pidi pa accion inmediato pa preveni mas collapse.

Cu gangnan ta expande nan influencia pa e frontera Dominicano, y e mision Keniano riba tenterhooks, Republica Dominicana ta vigila e sucesonan di cerca. Pa autoridadnan Dominicano, e resultado di e negociacionnan na ONU lo ta decisivo, ya cu e nivel di presion cu e gangnan por eherce riba e frontera bilateral lo depende di esaki.

Republica Dominicana: Movemento Feminista di Mirabal Sisters ta exigi accion contra ola di violacion di grupo

(DiarioLibre) – Movemento feminista Mirabal Sisters a expresa su preocupacion diahuebs ultimo riba e ola di violencia cu ta afecta hende muhe den diferente parti di e pais, un situacion cu nan a cualifica como un menasa creciente pa seguridad y dignidad di hende muher Dominicano.

Durante un conferencia di prensa, miembronan di e grupo a declara cu e situacion actual ta "critico y alarmante", cu un aumento di feminicidionan, violencia domestico y basa riba genero, como tambe violacionnan di grupo cada bes mas frecuente.

Nan a recorda casonan recien, manera esun di un dama hoben di 21 aña di edad na Villa González, provincia di Santiago, y otro na San Francisco de Macorís, unda muhernan a ser ataca pa gruponan di homber.

"Hende muhe ta spanta; nan tin miedo di sali riba caya, di cana liber, di bay traha anochi pa motibo di e nivel di inseguridad," Raquel Rivera, coordinador di e movemento a bisa.

E representante di e grupo colectivo feminista tambe a critica e sistema patriarcal pa sigui normalisa rolnan desigual cu ta afecta hende muhe mas severamente den situacionnan di crisis, mientras cu ta persisti otro problemanan cu ta empeora e vulnerabilidad.

María Durán, un miembro di e grupo colectivo, a bisa cu presidente Luis Abinader ta mantene un actitud indiferente pa cu e realidad aki, fayando, el a afirma, pa cumpli cu e promesanan di campaña cu el a haci na hende muhe.

"Nos kier pa e retorica di respet y aprecio pa nos bira realidad," el a declara.

El a boga pa implementacion di politicanan publico inclusivo y equitativo cu ta garantisa nan derecho di biba liber di violencia, den igualdad, husticia y dignidad.

E miembronan di e organisacion a expresa nan compromiso pa sostene victimanan y sigui cu e lucha den caya te ora autoridadnan tuma e problema di violencia contra hende muhe na serio.

Te aworaki e aña aki, informenan di violacion a bira un di e advertencianan principal entre delitonan sexual raporta na Republica Dominicana.

Entre januari y juli, Oficina di Procurador General (PGR) a registra 3.854 informe di diferente delito sexual, di cual 681 tabata violacion, ekivalente na 17.67%.

April a mira e cantidad mas halto di caso cu 126 incidente, sigui pa juli cu 98 y januari cu 97, cifranan cu ta refleha e violencia sexual persistente cu ta afecta hende muher y mucha muher den varios provincia den henter e pais.

Na fin di augustus, supuestamente un mucha muher di 13 aña a wordo viola pa un grupo di homber, incluyendo tres menor di edad, na San Francisco de Macorís, provincia di Duarte.

DRUNKEN BURGER
CRAVING THE BEST BURGER ON THE ISLAND?
SCAN CODE FOR MENU
JUICY, MESSY AND OUTRAGEOUSLY DELICIOUS!
FOLLOW US:
DRUNKENBURGER @DRUNKENBURGERARUBA
J.E. Irausquin Blvd 384-A. Reservations: (+297) 699-5090. WWW.DRUNKENBURGER.COM

Co-escritor di 'Jesus, Take the Wheel' ta fayece den un accidente cu avion

(AP) - Escritor ganador di Grammy Brett James, ken su hitnan ta inclui "Jesus, Take the Wheel di Carrie Underwood y "When the Sun Goes Down" di Kenny Chesney, a fayece den un accidente di avion na North Carolina, autoridadnan a bisa diabierna. E tabatin 57 aña di edad.

E avion chikito cu 3 persona abordo a accidenta diahuebs atardi "bao di circunstancianan desconoci" na Franklin, Federal Aviation Administration a bisa den un rapport preliminar. No tabatin sobreviviente, North Carolina State Highway Patrol a bisa den un declaracion.

James tabata abordo di un Cirrus SR22T, cual tabata registra na su persona bao di e nomber legal Brett James Cornelius, segun informacion cu FAA a provee. E no tabata conoci si e ta e piloto. E patruya a confirma su fayecimento. FAA y National Transportation Safey Board

a bisa cu lo investiga e accidente.

E otro persona riba e avion tabata Melody carole y Meryl Maxwell Wilson, segun a confirma.
E avion a sali di John C. Tune Airport na Nashville.

James a ser introduci den Nashville Songwriters Hall of Fame den 2020. E organisacion a publica un declaracion online di luto.

Nativo di Oklahoma City, James a sali di scol medico pa persigui un carera den musica na Nashville, segun su biografia riba Hall of Fame su website.

Su prome hit No.1 tabata "Who I Am" den 2001 di Jessica Andrews. "Jesus, Take the Wheel, cual el a skirbi pa Underwood, a gana 2006 su Grammy pa miho cancion den e genero Country, entre otro honornan.
James tabatin mas di 500 di su cancionnan graba, pa albumnan cu un benta combina di mas di 110 miyon copia, segun su biografia riba Grand Ole Opry online.

Otro artistanan cu a canta su canticanan ta inclui Faith Hill, Kelly clarkson, Luke Bryan, Keith Urban, Nick Jonas y Meghan Trainor.
Hitnan adicional ta inclui "Cowboy Casanova" di Underwood, "Out Last Night" di Chesney y "Summer Nights" di Rascal Flatts.

"Cu curason kibra despues di a tende di e perdida di mi amigo Brett James awe nochi," cantante di country Jason Aldean a publica riba X. "Mi no tin nada mas cu amor y respet p'e y el a yuda cambia mi bida. Honra di a por traha cune y conoce."

James a graba su propio album den 2020.

"Ora bo yega mi etapa den bida, bo no ta skirbi tocante stuur rond den pickup, busca muhe," a cita cu el a bisa riba e website di Opry.

"E mester sinti mas clasico den su letra. Nan tur a termina siendo cantica di amor, pero mi ta spera cu canticanan di amor cu algo diferente, cu no tur a yega di ser skirbi antes."

Documental di Kanye West ta mustra discusionnan explosivo cu Kris Jenner y Michael Che

(TMZ) - Kanye West su documental "In Whose Name?" a lansa den cinema ayera, y e ta duna e audiencia un bista den con explosivo e ultimo añanan taba, incluyendo con malo e relacion a bira entre e rapper y su ex suegra.

Den un video mira pa TMZ, Ye ta graba durante un discusion cu Kris a causa di e rapper su percepcion publico ora cu e tabata hospitalisa den 2016.
Kris a bisa Ye cu no ta importa kico internet ta pensa di Ye, cual a causa disgusto den e rapper cu a grita back "e ta importa!" den Jenner su cara.

E pelicula ta documenta e bida y historia di Ye for di 2018 pa 2024 y tambe ta bay tras di escena di su presentacion den 2018 na "SNL", ora cu el a sali orguyoso cu un pechi cu e tema di Donald Trump su campaña, MAGA.

Ye a bisa e camara cu ta victima di "bullying" pa bisti e pechi cu afiliacion politico, sinembargo miembro di elenco di SNL y co-anfitrion di "Weekend UpdatE" Michael Che a confronta Ye backstage despues di e episodio.

Che a bisa Ye cu e ta "foul" pa a revela esey den e ultimo momento ya expresa cu e ta desapunta, pa motibo cu e tabata mira e rapper como un superheroe pa e comunidad di hendenan di color scur.

Ye su rapper Consequence por ser mira ta separa nan pa calma e situacion prome cu cos sali fro di man.

Creador di pelicula Nico Ballesteros a ricibi luz berde pa graba tur Ye su movecion manera su regreso intimo na su cas di infancia na Chicago den 2021.

Tur cos for di su expresionnan antisemitico na e album "Donda" ta disponible pa consumo di audiencia den cinemanan.

Conciertonan di d4vd na Amsterdam cancela despues di a descubri mucha morto den su auto

(NLTimes) - Dos concierto a cancela concierto den schedule di d4vd despues cu a descubri un curpa den estado di descomposicion den un vehiculo registra na nomber di e cantante Mericano, ken su nomber legal ta David Anthony Burke.

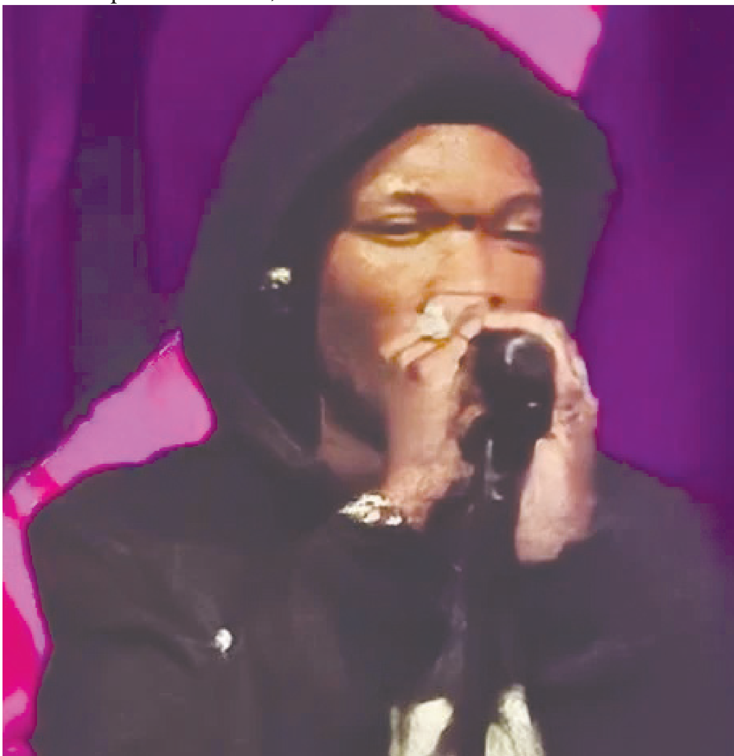

E restonan di Celeste Rivas, di 15 aña, a ser haya dia 8 di september den e bahul di e Tesla bandona, cual tabata na un deposito di vehiculo.

“E concierto di d4vd na Paradiso ta cancela a causa di circunstancianan inespera. Lo debolbe e placa na e punto di compra di esaki,” segun un declaracion riba e website di Paradiso. Su concierto na e luga na Amsterdam mester a tuma luga dia 10 di october.

E hoben di 20 aña tambe mester a duna concierto un dia anterior na Melkweg. E show a keda cancela tambe riba e website di Ticketmaster, cu e sitio bisando cu lo debolbe placa automaticamente pa ambos ticket y miembrecia. Alrededor di un dozijn di persona ainda tabata purbando di bende nan ticket pa e concierto na Melkweg riba e website TicketSwap pa te hasta 90 euro diabierna anochi.

E mucha muhe en cuestion su causa di morto no a keda revela, sinembargo e caso ta bao investigacion como un homicidio segun Los Angeles Times. Un boletin di persona desaparece a bisa cu e tabatin 13 aña ora cu el a desaparece dia 5 di april den 2024, cu un estatura di 160cm y pisando 54kg. El a ser mira ultimo cu cabey largo, crul, un sweater preto, carson shinishi y slof di Hello Kitty.

Rivas tabata bibando na Inland Empire net oost di Los Angeles ora cu el a desaparece. Te ainda no ta conoci si su persona y Burke tabata conecta di algun manera, sinembargo website TMZ a reporta cu ambos posiblemente tabatin tattoo igual riba nan dede bisando “Shhh...”

Aparentemente e ta den cooperacion cu autoridadnan y no a ser acusa te ainda. Naci na New York, Burke a crece na Houston y recientemente tabata bibando na Hollywood Hills, segun media local. E vehiculo bandona a ser mria riba caya den e mesun bario di Los Angeles dia 3 di september prome cu el a ser hiba e deposito di vehiculo na Hollywood, Times a reporta.

“E curpa a ser haya den un estado di descomposicion severo paden di un vehiculo,” L.A. County Medical Examiner su rapport a indica, bisando cu su peso tabata 32kg. “Aparentemente e tabatin un periodi largo morto caba den e vehiculo prome cu el a ser haya.” A emiti un orden di buskeda na e cas cerc di unda e vehiculo tabata para, noticiero local ABC7 a reporta.

Burke a haya fama pa e musica cu e tabata crea pa su montahenan produci pa e mes for di e video game, Fortnite. El a firma un contract cu Darkroom y su partner, Interscope Records.

Bao di e nomber d4vd, Burke su musica tin un audiencia di 35.4 miyon persona pa luna riba spotify. E servicio ta bisa cu su hit, Romantic Suicide, a ser scucha mas di 1.7 biyon biaha, Here With Me, a ser scucha casi 1.6 biyon biaha.

E porcion Europeo di su tour tabata den sosten di su album, Withered. Na Amsterdam, e tabata di duna concierto cu acto di apertura Saga Faye, ken ta basa na Stockholm.

TIERRA DEL SOL
GOLF COURSE
BY IBEROSTAR
ALL YOU CAN EAT A-LA-CARTE
Sunday Brunch
$60
PER PERSON
From 11am to 3pm
Please call 586-7800 ext. 231 or 242
E-mail: tdsba1@iberostar.com
www.tierradelsol.com

BONDIA ARUBA

IOC ta confirma cu Rusonan lo competi neutral na Milan-Cortina Games

(AP) - Rusonan lo ser permiti competi na proximo aña su Milan-Cortina Winter Games sinembargo e comite internacional Olimpico, IOC, a bisa diabierna cu nunca el a papia tocante un suspension contra Israel.

IOC a confirma despues di un reunion ehecutivo na Milan cu e lo sigui e sistema cu el a usa na Paris Games aña pasa, permitiendo Rusonan competi como atletanan neutral individual usando e abreviacion Frances AIN.

"Tambe nos a papia tocante e atletanan neutral individual na Milano-Cortina, esaki no lo ta algo nobo pa boso tur," presidente di IOC Kristy Coventry a bisa. "

E directiva ehecutivo lo tuma e mesun strategia cu a tuma na Paris, pues e ta un continuacion ... nada a cambia for di Paris."

E comite Olimpico Ruso tin desde 2023 suspendi pa IOC pa kibra e 'Olympic charter' pa medio di usa tera administrativo pa yega na cuerponan deportivo regional den Ucrania.

IOC su restriccionnan ta prohibi Rusia di participa den deporte di ekiponan y e atletanan Ruso individual cu ta den ehercito of ta sostene e invasion di Ucrania publicamente. Esnan cu ricibi e status di neutral mester competi sin bandera, himno, identidad nacional y color.

Di e 32 atleta "neutral" na Olimpiada di Paris, 17 anteriormente a representa Belarus y 15 a representa Rusia.

E ta keda den man ainda di cada deporte su cuerpo di gobernacion, cual tin nan propio competencia Olimpico, evalua y implementa e status natural di cada atleta individual.

"Nos ta trahando cu federacionnan internacional pa compronde cu e decision cu nos a informa awe, cua ta e manera mas lihe pa un cantidad di atleta toch cualifica pa e weganan," IOC Olympic Games Operations Director Pierre Ducrey a comenta. "Algun di e federacionnan ... te ainda no a habri nan mes pa e participacion di atletanan AIN.

"Pues nos lo mester traha cu esnan cu te ainda tin un decision pa tuma of a tuma un decision. Esaki ta e caso, pro ehempel, cu Skating Union su federacion, e Ski Mountaineering Federation. ... Pues nos ta trahando di cerca cu nan pa compronde cua ta e posibilidadnan pa toch cualifica pa e weganan di awo en adelante.

Rusia a keda prohibi di participa den eventonan deportivo - manera competencia di futbol - desde su ivnasion di escala completo na Ucrania den 2022 y tin yamado creciente pa tuma e mesun decision cu Israel tambe, mirando cu e cantidad di morto den e guera na Gaza ta keda crece.

Ora cu a puntra specificamente si IOC a pensa den exclui e atletanan Israeli, Coventry a bisa,

"E directiva ehecutivo aki y den ningun otro directiva ehecutivo a papia tocante no tin National Olympic Committee representa."

IOC anteriormente a bisa cu Israel no a kibra e 'charter Olimpico' manera Rusia, ora cu el a anexa teritorionan di Ucrania.

Sinembargo lo tin alerta halto pa seguridad, specialmente despues cu manifestacionnan pro-Palestina a interumpi e etapa final di Spanish Vuelta diadmingo ultimo y a obliga organisadornan recorta e duracion di e evento di ciclismo.

Coventry a agrega:
"E prioridad pa e comite den organsiacion, pa e pais organisador y pa IOC ta di garantisa seguridad pa tur nos atletanan y fanaticonan y cualkier persona cu drenta den contacto cu e Weganan y e procesonan aki no a ser cambia y nan lo sigui cu tur normalidad.

E Milan-Cortina Games lo tuma luga den un area amplio di parti nort di Italia for di dia 6 di februari te dia 22 di februari den e proximo aña binidero.

Messi no ta duna informacion tocante extension di contract cu Inter Miami

(AP) - Lionel Messi a bay mira futbol diabierna. E no a bisa ni un palabra tocante su propio futuro.

E strea di Inter Miami - ken taden un extension di contract cu lo mantene cu e club di futbol di liga mayor te cu por lo menos e temporada di 2026 y probablemente mas tempo - a presenta pa mira e final global di e torneo di futbol 1v1 cu el a yuda crea y tin sponsor di un bebida dicual e ta co-fundador.

Su presencia ta bini dianan despues cu e futbolista y Inter Miami a yega cerca di un extension, un riba cual ambos banda tin varios luna ta traha riba dje y lo garantisa cu e lo ta cu e club ora cu e tin plan di habri su stadion nobo cerca di Miami International Airprot proximo aña.

Messi a mira ambos e semifinal di hende homber y hende muhe y despues e final di su evento.

El a cuminda e ganadornan riba escenario y a firma pa e fanaticonan, te hasta sacando un selfie cu henter e audiencia na final.

Sinembargo no tabatin pista tocante e contract - e no a dirigi su mes na e reporteronan - y no a duna noticia for di su ekipo riba diabierna tampoco.

Un robot programa pa actua manera un mucha muhe di 7 aña ta traha pa combati miedo y soledad na hospital

Dianan despues cu e yiu homber di 6 aña di Meagan Brazil-Sheehan a haya diagnosis di leukemia, nan tabata cana den e halnan di UMass Memorial Children's Medical Center ora nan a topa cu Robin e Robot.

"Luca, con ta cu bo?" e robot a puntra den un bos halto programa pa zona manera un mucha muhe di 7 aña.

Brazil-Sheehan a bisa cu nan solamente conoce e robot di 1.2 meter halto cu un screen grandi mustrando caracteristica manera caricatura un biaha, despues cu nan a ser admiti varios dia prome.

"Su cara a ilumina," el a bisa tocante e interaccion na juni na Worcester, Massachusetts. "Tabata hopi special pasobra el a corda di dje."

Robin ta un robot terapeutico impulsa door di inteligencia artificial programa pa actua manera un mucha chikito mientras e ta provee sosten emocional na cas di anciano y unidad pediatrico di hospital mientras ta yuda combati escasez di personal. Cinco aña despues di lansa na Merca, e ta bira un cara familiar den 30 facilidad di cuido di salud na California, Massachusetts, New York y Indiana.

"Enfermero y personal medico ta realmente ta traha demasiado, bao di hopi presion, y desgraciadamente, hopi biaha nan no tin capacidad pa provee compromiso y conexion na pashent," a bisa Karen Khachikyan, CEO di Expper Technologies, kende a desaroya e robot. "Robin ta yuda alivia e parti ey for di nan."

Manera AI ta bira cada biaha mas un parti di bida diario, el a haya un establecimento den cuido medico — proveyendo tur cos desde tuma di nota durante examen te enfermero electronico. Mientras algun ta elogia pa e eficiencia cu e ta trece, otronan ta preocupa pa su impacto riba cuido di pashent.

Robin ta rond di 30% autonomo, mientras un team di operador cu ta traha remotamente ta controla e resto bao e wowo di personal clinico. Khachikyan a bisa cu cu cada interaccion, nan por colecta mas dato — mientras ainda ta cumpliendo cu e Ley di Portabilidad di Seguro di Salud y Responsabilidad (HIPAA) — y yega mas cerca pa e por funciona independientemente.

Haci su ronda

Na un diabierna reciente, un miembro di personal na HealthBridge Children's Hospital na Orange County, California, a lesa un lista di pashent cu e mester pa Robin bishita, hunto cu e cantidad di tempo pasa cu cada un.

E robot cu un curpa blanco elegante di forma di triangulo cu Khachikyan a bisa tabata diseña pa ser brasa, a drenta un camber cu un adolescente herida den un accidente di auto. E robot a toca loke el a describi como su cantica favorito — "No Fear" di DeJ Loaf — y el a baila na e cantica. Na e hal, Robin a haci un mucha chikitocu su mama hari ora el a pone un serie di bril chistoso y un nanishi cora grandi. Den un otro camber, e robot a hunga un version simplifica di tic-tac-toe cu un pashent.

Samantha da Silva, patologo di lenguahe di discurso na e hospital, a bisa cu pashent ta ilumina ora Robin ta drenta nan camber y no solamente ta corda nan nomber sino tambe nan musica faborito.

"E ta trece alegria pa tur hende," da Silva a bisa. "E ta cana door di e halnan, tur hende ta stima papia cune."

Robin ta reflecta e emocion di e persona cu e ta papia cu, a splica Khachikyan. Si e pashent ta harie ora ey e robot ta hari tambe, pero si nan ta compartiendo algo dificil, su cara ta refleha tristesa y empatia.

Na cas di anciano, Robin ta hunga weganan di memoria cu hende cu ta sufri di demencia, ta hiba nan pa haci di ehercicio di respiracion riba dia dificil y ta ofrece nan un forma di compañerismo cu ta parce un nieto cu un welo.

Khachikyan a recorda un momento aña pasa na un facilidad na Los Angeles unda un muhe tabatin un atake di panico y a puntra specificamente pa e robot. Robin a toca cantica di su musico faborito y video di su animal faborito — Elvis Presley y cacho — te cu el a calma.

Pero cu e Asociacion di Colegio Medico Mericano proyectando cu Merca lo enfrenta un escasez di te 86,000 medico den e siguiente 11 aña, e vision di Khachikyan pa Robin ta bay mucho mas leu for di e tipo di sosten aki.

El a bisa cu nan ta traha pa haci e robot capaz di midi vital di pashent y check pa mira con nan ta haci y despues manda e informacion ey pa nan team medico. Plan di largo plaso ta inclui diseña Robin pa yuda pashent bieu cambia nan paña y bay na baño.

"Nos meta ta diseña e siguiente evolucion di Robin; cu Robin lo tuma mas y mas responsabilidad y bira ainda mas esencial parti di entrega di cuido," Khachikyan a bisa.
El a clarifica cu no ta trata di reemplasa trahado di cuido di salud sino di yena e vacatura den e forsa di trabao.

Na UMass Memorial Children's, e robot ta un parti di un team di sosten pa pashent. Ora Luca tabatin mester di un IV despues di no haya un den un rato, Micaela Cotas, un specialista di bida di mucha certifica, a drenta cu e robot y a mustra un IV y a splik'e kico lo sucede, y despues Robin a mustra un caricatura di su mes ricibiendo un IV.

"E ta simplemente yuda mustra cu Robin a pasa e procedimentonan ey tambe, manera un compañero," Cotas a bisa.

Hayando su funcion

Robin a ser desaroya door di Khachikyan mientras el tabata haya su Ph.D. El a bisa cu crece den un cas di un solo mama na Armenia tabata solitario, pa e motibo ey añas despues el kier a traha un tipo di robot cu por actua manera un amigo di un persona.

Desaroyador a test e den un variedad di industria prome cu un inversionista a sugeri cu hospital pediatrico lo ta un bon luga debi na e stress y soledad cu mucha hopi biaha ta sinti.
Nan tabatin exito cu introduciendo e na un hospital pediatrico na Armenia y pa 2020 a lansa un programa piloto na UCLA Mattel Children's Hospital.

Desde cu Robin a ser crea, su personalidad y caracter a cambia significantemente basa riba interaccion cu el a haya cu hende.

Accidente hit & run na rotonde Palm Beach

Diahuebs anochi a drenta informe di un accidente na e rotonde Palm Beach, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente hit & run unda un partido a sigui core bay cu daño na e auto. Polisnan di distrito di Noord a tuma tur informacion pa asina departamento di trafico por localisa e chauffeur y e otro vehiculo.

Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Chauffeur no a regula su velocidad ni distancia y a dal tras di e auto su dilanti riba De La Sallestraat

Diahuebs atardi e drenta informe di un accidente na De La Sallestraat.

Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

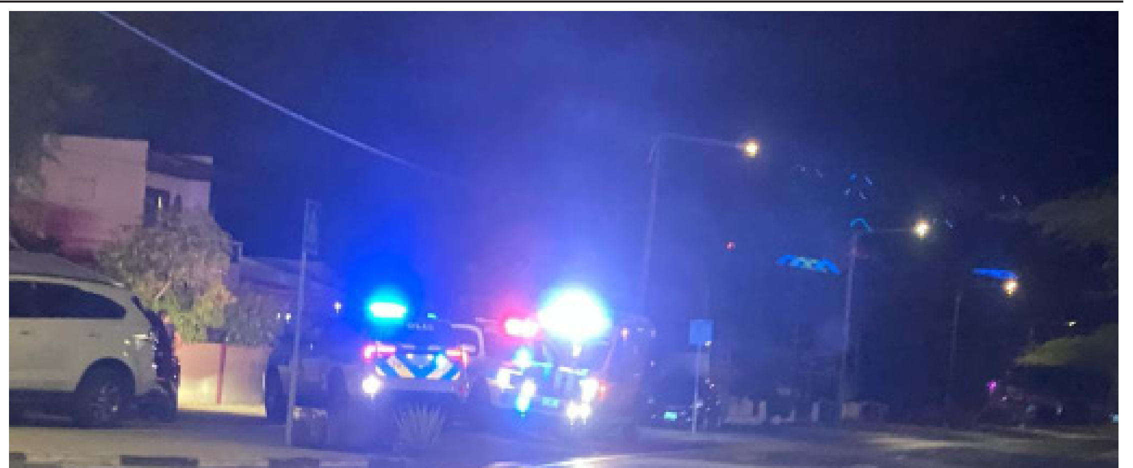
Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un Mitsubishi Lancer no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di un BYD.

Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Persona di edad a staca un cuchiu na su abdomen cu menos bon intencion

Diahuebs anochi a drenta informe di cu un homber di 63 aña a hinca un cuchiu cu menos bon intencion na su abdomen, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a tuma nota di e situacion y a pidi e ambulance cu mas urgencia. Na yegada di e ambulance nan a atende e victima y a transporte cu urgencia pa hospital.

Persona di edad halto a bira malo na un carwash na Santa Cruz

Diahuebs merdia a drenta informe di un dama di 60 aña a cuminsa bira malo na un carwash na Santa Cruz, mesora a dirigi un ambulance na e sitio.
Na yegada di e ambulance nan a topa e dama cu tabata temblando y su lenga tabata pisa nan a atende y a transporte cu urgencia pa hospital.

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Accidente cu hende herida na e crusada di Sabana Grandi

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na e crusada di Sabana Grandi, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un chauffeur di un Hyundai Creta a slip riba e caminda muha y a bay dal riba un pick-up yegando e crusada. Debi na e impacto e dama chauffeur di e Creta a resulta herida.

Na yegada di e nan a atende e dama herida.

Auto a dal den palo di luz mainta tempran na e rotonde Ponton na Santa Helenastraat

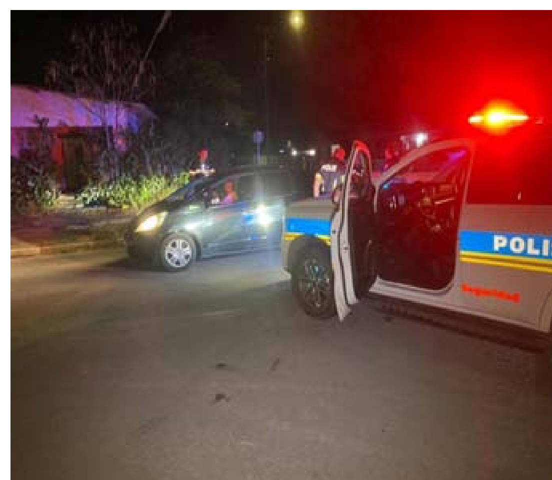

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na e rotonde di Ponton na Santa Helenastraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

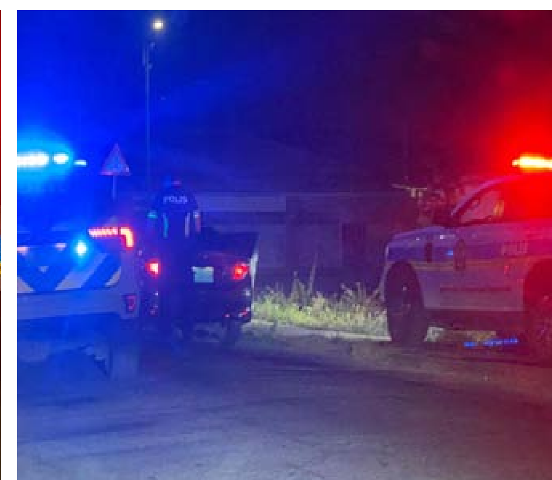
Na yegada di e patruya a bin compronde cu e e dama chauffeur di e KIA Rio lo a slip na e rotonde y a bai dal den palo di luz. E impacto tabata fuerte y e a dal su pecho nan e stuurwiel.

Na yegada di e ambulance nan a atende cu e victima.

Polisnan a sali bay controla bendemento di droga, prostitucion y benta di bebida den Koningstraat

Diabierna madruga polisnan a sali bay pa un control den area di Koningstraat unda benta di droga ta tuma lugar, prostitucion y barnan ilegal.

Polisnan a bay strategicamente cu luznan paga pa haci e control. Despues di a stop e situacion ey nan a para autonan sospechoso cu ta circula den e area ey.

Algun auto a purba core pero polis a blokia nan.

BONDIA ARUBA

Ehercito Mericano ta train 143 soldad Haitiano mientras e nacion Caribe ta sigui lucha contra gang

(AP) - Un grupo di 143 soldad Haitiano riba diabierna a caba un training militar di e ehercito Mexicano como parti di un acuerdo bilateral mientras Haiti ta busca rebiba su forsa arma den medio di violencia creciente den e nacion Caribense, unda gangnan a tuma control di mayoria di su capital.

Pa 8 siman, 15 hende muhe y 128 hende homber a forma parti di un training militar basico unda nan a train pa defensa personal y tiro y a siña tocante derechonan humano. Awo nan ta rumbo pa nan pais.

“Cuminsando for di awe, bo ta regresa bo nacion cu conocemento militar y fisico y forsa spiritual pa sirbi bo pueblo cu lealtad y bo autoridad elegi di manera democratico,” teniente coronel Juan Manuel Campos Rodriguez, director di e ehercito su centro di training a expresa na un ceremonia di clausura.

E gobierno Haitiano a anuncia den juli cu e lo manda soldad pa training como parti di un plan pa fortalece su capacidadnan di seguridad.

“E habilidadnan adkiri pa e klas cu a gradua a substancialmente mehora e capacidadnan di e forsa arma Haitiano, permitiendo nan sirbi y proteha e pueblo Haitiano di miho manera,” embahador Haitiano pa Mexico, Hubert Labbe a bisa.
Desde e asesinato di difunto Presidente Jaitiano Jovenel Moise den 2021, gang a aumenta nan presencia y ta calcula cu awo nan tin mando riba alrededor di 90% di e capital, Port-au-Prince. Nan actividad criminal a extende te na partinan rural.

Un forsa multinacional lidera pa Kenya ta actualmente desplega na Haiti, sinembargo e no a contene e violencia y tin proposicion recien pa aumenta e sosten internacional.

Algun dia atras, Merca y Panama a urgi U.N Security Council autorisa un forsa di 50 miembro cu e poder di detene miembro di gang na Haiti. E plan lo ta di transforma e forsa lidera pa Kenya den uno hopi mas grandi.

Taliban ta libera pareha Britanico deteni pa varios luna na Afghanistan sin cargo specifico

(AP) — E Taliban a libera diabierna un pareha Britanico deteni na Afghanistan pa mas cu 7 luna sin cargo specifico, probablemente parti di un esfuerso mas amplio pa haya nan gobierno reconoci internacionalmente, añas despues di tuma poder.

E caso di Peter y Barbie Reynolds, di edad 80 y 76 aña, a subraya e preocupacion di e West cu e accionnan di e Taliban desde cu nan a tumba e gobierno di Afghanistan respalda door di Merca den un ofensiva na 2021.

E Reynolds a biba na Afghanistan pa 18 aña y a dirigi un organisacion di enseñansa y entrenamento den e provincia central di Bamiyan di e pais, scogiendo pa keda den e pais despues cu e Taliban a tuma poder.

“Dios ta bon, manera nan ta bisa na Afghanistan,” Barbie Reynolds a bisa despues cu el a yega na Aeropuerto Internacional di Kabul pa biaha afo di e pais.

Qatar a media e liberacion
Qatar, un nacion rico di energia na e Peninsula Arabe cu a media negociacion entre Merca y e Taliban prome di e retirada Mericano, a yuda den e liberacion di e Reynolds. E pareha a bandona Afghanistan diabierna.

Tabatin un reunion familiar emocional riba e pista di aterisahe den e capital di Qatar di Doha. Peter y Barbie a parce positivo y den bon salud, sonriendo manera nan a baha e trapi di e avion.

E yiu muhe di e pareha, Sarah Entwistle, a core na su mayornan. El a brasa nan tur dos, despues a tene e man di su tata pa compañe den e edificio di terminal.

Mohammed bin Abdulasis al-Khulaifi, minister di estado di Qatar na e Ministerio di Asunto Exterior, a gradici e Reino Uni y e gobierno di Taliban di Afghanistan “pa e cooperacion fructifero” den libera e Reynolds.

E famia di e Reynolds den Reino Uni a yama repetidamente pa e liberacion di e pareha, bisando cu nan tabata ser maltrata y deteni sin cargo specifico. Mientras e Taliban a rechasa e alegacion di abuso, nan nunca a splica kico a provoca nan detencion.

Entwistle a bisa cu e famia tabata agradecido y alivia pa tin su mayornan back despues di nan “detencion incomprensible door di e Taliban.”

Papiando na Doha prome di e yegada di su mayornan eynan, el a gradici tambe e gobiernonan di Qatar y Britanico pa nan sosten y esfuersonan pa sigura e liberacion di e pareha.

“E experencia aki a recorda nos di e poder di diplomacia, empatia y cooperacion internacional,” el a bisa periodista.

E Taliban ta insisti cu e pareha a viola un ley sin nomber
Un vocero na e Ministerio di Asunto Exterior di e gobierno di Taliban, Abdul Qahar Balkhi, a bisa cu e pareha “a viola ley Afgano” y a ser libera for di prison diabierna despues di un audiencia di corte, segun un declaracion cu el a publica riba X. El no a bisa cua ley e pareha tabata alega di a viola.

Balkhi a agradese Qatar pa su “esfuersonan sincero y mediacion” relaciona na e Reynolds kende, segun el, a ser entrega na Richard Lindsay, e enviado special di Reino Uni pa Afghanistan.

E prome minister Britanico Keir Starmer a acepta e liberacion di e pareha, bisando cu e “sa cu e noticia aki cu tabata spera tanto lo bin como un gran alivio pa nan y nan famia.
“Mi kier rindi homenahe na e rol vital hungadoor di Qatar, incluyendo e emir, Su Altesa Sheikh Tamim bin Hamad al Thani, den asegura nan libertad,” Starmer a bisa den un declaracion.

Na juli, experto di derechonan humano di UN a adverti cu e salud fisico y mental di e pareha tabata deteriorando rapidamente y cu nan tabatin riesgo di daño irreparable of hasta morto.

Foro "Simia y Reis: Cuminda, Cultura y Resiliencia"

Artista Velvet Zoé Ramos y Museo Arqueologico Nacional Aruba - MANA, ta invita comunidad pa e foro "Simia y Reis: Cuminda, Cultura y Resiliencia", cu lo tuma luga den auditorio di MANA diahuebs 25 di september 2025 di 7'or pa 9'or di anochi. E foro menciona ta parti di Velvet su exposicion "Interlasado: Pasado Presente" te december awor na MANA.

E foro aki lo trece bosnan local hunto di personanan kende nan practica ta ancra den cuido, tera, memoria y comunidad. E oradornan ta representa un variacion di experticio y enfoke. Oriana Wouters ta un defensor di husticia pa clima y fundador di e organisacion IDNOVA (Imagination for Development and the Nature Of Values Aruba). Harold Kelly, arkeologo na MANA, ta investiga migracion y herencia di e prome habitantenan, cu enfoke riba paisahe y historia material pre-contacto Europeo. Frank Kelly ("Taki"), ta un artista y koki cu ta colecta ingredientenan den naturalesa.

Cu conocemento ancestral e ta conecta hende cu alimento salvahe y nan storia. Lorraine Cooijman, fundador di Petite Greens Aruba, ta un plantado di 'microgreens' y e ta propaga sistemanan chikito y sostenibel di cuminda. Velvet Zoé Ramos ta artista contemporaneo interdisciplinario y iniciador di Interlasado. E ta uza cuminda como un medio pa explora relacionnan, memoria comparti, sobrevivencia y futuronan speculativo.

Irvin Aguilar ta anfitrion di e foro interesante aki y lo guia e intercambio entre publico y miembronan di e foro. Irvin ta curator y co-organisador di Interlasado. E ta traha den e interseccion di practicanan cultural, husticia espacial y procesonan comunitario,

Durante e anochi ameno aki lo explora cuminda den su sentido amplio, no solamente como alimento, pero tambe como storia, memoria, relacion y posibilidad. Hunto cu publico presente lo honra conocemento, creatividad y experiencia di bida di otro. Durante e foro lo hunga cu e elementonan: Simia, Reis y Resiliencia.

Tambe lo reflexiona riba e peso di nos pasado, e complehidad di nos presente y posibilidadnan nos dilanti. Lo tin un instalacion comibel pa saboria y intercambia mientras esnan presente ta pensa y imagina hunto. Un y tur por participa gratuitamente y laga su bos resona.

Acudi y participa na un dialogo tocante Cuminda, Cultura y Resiliencia cu ta enrikece cada participante. E evento aki ta gratis!

Resultado Sorteo
september 19

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
2918	6117	6495	9761
8696	2141	SUPER5	3211
0438	8012	-	6939

MERDIA	ANOCHI
CATOCHI Sorteo # 4747	CATOCHI Sorteo # 8653
3265	0626
6374	9841
7960	1576
MULTI-X X2	MULTI-X FP
BIG 4 Sorteo # 4747	BIG 4 Sorteo # 7697
9050	6648
MULTI-X FP	MULTI-X X5
1OFF Sorteo # 2803	1OFF Sorteo # 2402
4978	3685
ZODIAC Sorteo # 4747	ZODIAC Sorteo # 6456
3774	8487
Cancer	Libra
LUCKY 3 Sorteo # 1621	LUCKY 3 Sorteo # 1386
282	047
MULTI-X X5	MULTI-X X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	100.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA

02-07-10-12-25

Sorteo # 6953		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	69.000,-
11	x Match 4	
178	x Afl 8,00	

MINI MEGA

15-17-23-25

Sorteo # 1803		Mega Ball 08
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	270.000,-
2	x Afl. 500,00	
48	x Afl 50.00	
67	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 370.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

BONDIA ARUBA

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	**San Nicolas**
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Central :	Centro Medico:
Tel. 585 1965	Tel. 584 5794
EMERGENCIA	**911**

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Grupo paramilitar Sudanes ta asesina 43 persona den atake di drone na Moskee

(AP) - Un grupo paramilitar Sudanes aparentemente a asesina 43 ciudadano mientras nan tabata ora paden di un Moskee diabierna trempan den e ciudad di El Fasher, e capital di North Darfur, segun grupo medico local a informa.

Sudan Doctors Network a bisa diabierna riba X cu adoradornan Musulman, incluyendo esnan di edad mas halto y muchanan, a fayece den un atake di drone lansa pa Rapid Support Forces, yamando esaki un “crimen hororoso” contra ciudadanonan cu no ta arma cu a demostra e grupo su “falta di consideracion pa balornan religioso y humanitario y leynan internacional.”

Resistance Committees na El Fasher, un grupo di ciudadano local di e comunidad cu ta inclui activistanan di derecho humano, cu ta graba abusonan, a publica un video diabierna supuestamente mustrando parti di e Moskee cu a keda destrui cu varios curpa na e sitio, awo yen di derumbe. The Associated Press no por a verifica e video independientemente.

No a comparti detaye tocante e sitio exacto di e Moskee, sinembargo e ultimo atake cu drone ta entre un serie di atake durante e ultimo siman mientras RSF y e ehercito su choke pisa na El Fasher.

E pelea entre ehercito y RSF a escala 2023, convirtiendo den un guera civil cu a laga por lo menos 40,000 persona morto, segun World Health Organization (Organisacion Mundial di Salud), y a desplasa te hasta 12 miyon otronan y a pusha varios na punto di hambruna. El Fasher ta den e epicentro di pleitamento pa mas cu un aña entre e dos banda y ta e ehercito su ultimo punto den e region Darfur.

Lucha intenso diahuebs a centra den parti occidental y sur di e ciudad, unda residente a bisa Darfur Victims Support Organization, cual ta monitor abusonan contra ciudadanonan, cu nan a tende explosion duro y a mira cu tabata usa drone, segun un declaracion di e organisacion benefico.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia cu un awasero
Den marduga y mañan: parcialmente te brevemente hopi nubia cu chens pa algun awasero

Temperatura maximo 34 grado Celsius
Temperatura minimo 28 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 6:38pm
Subida di solo : 6:29am

Biento:
Zwak te modera for di direccionnan entre oost-noordoost y oost- zuidoost; forsa 2 te 4 (7 te 19 km/ora, 4 te 16 nudo).
Durante di dia of posible awasero basta fuerte den rafaga; forsa 5 (31 te 39 km/ora, 17 te 21 nudo)

Situacion general di tempo:
Humedad y instabilidad laga atras pa un ola tropical y un disturbio na nivelnan mas halto di atmosfera, por induci algun awasero localmente cu tambe chens pa lamper cu strena durante e periodo di pronostico aki. Tin posibilidad di un awasero fuerte cu por ocasiona molester na cierto partinan.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil rond di 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 2 pa 3 pia, localmente e por jega 4 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Tur kos tin su ora i su tempu, tur kos aki na mundu: ora pa nase i ora pa muri, ora pa planta i ora pa koba saka fo'i tera"

Cu profundo dolor y tristesa nos ta anuncia cu a bay laga nos inesperadamente nos esposo, tata, welo, ruman y omo:

Rufino Lorenzo Lampe

Tambe conoci como "Rufo"
***07-11-1938 - †14-09-2025**

Casa: Olivia Lampe-Thijm

Yiunan:
Irmgard Lampe y Jozua Bermudez Guzman
Indrag Lampe y Aart Pellikaan
Menuhin y Karin Lampe

Nieto(a)nan:
Noah, Jonah, Nathania
Mischa, Arthur, Laura
Matthew, Carianne, Loren, Nathan

Ruman: Sra. Olga y †Ted Koetsier-Lampe

Primo(a)nan, amigo y conocirnan, bisiñanan

Ta invita pa acto di condolencia y despedida lo tuma lugar diasabra 20 di September 2025 na Aurora Funeral Home di 7or pa 9or di anochi.

Nos desculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Dios ta amor... y amor ta Dios, maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Hilaria Henriquez

Cariñosamente yama: "Lala"
***18-02-1955 – †14-09-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Mira con Dios a salva mi,
Tur mi confianza ta den djE,
Señor Dios ta mi forsa, mi refugio.
E mes t'Esun cu a salva mi.
Isa as 12:12

Cu inmenso tristeza na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anucia fayecimento di nos mama, wela, bisawela, ruman y tanta:

Sra. Vda. Maxima E. Semeleer - Paesch

Cariñosamente yama "Shomina", "Mamina"
***01-02-1934 - 13-09-2025**

Casa: Rafael Semeleer

Na nomber di su yuinan:
Marcia Paesch y yiunan
Cadia Paesch y yiu
Francisco (Scnt) y Gina Semeleer – Jansen y yiunan
Antonio (Tony) y Alva (Jolanda) Semeleer - Geerman y yiunan
Dominico Semeleer y compañera y famia
Magaly y Pedro Zievinger- Semeleer y yiu
Rafael (Ito) Semeleer
Johnny Semeleer
Elvis y Esther Semeleer y yiunan
Vda. Glenda y †Ildo Vrolijk -Semeleer y yiunan

Nieto- y nietanan:
Carina y Jeffrey Rojer-Figaroa y yiunan
Javier Flanders
Eldrick Noèl
Kimberly Semeleer y Tim Remijn
Franky Semeleer
Shuraima Henriquez y yiunan
Jeffrey Semeleer y Joanne Vrolijk y yiunan
Samantha Semeleer y Kevin Tromp yiunan
Militza y Jeffrey Croes-Zievinger y yiunan
Eunice Semeleer y Yakira Gabriel-Torres
Priscylla Semeleer y Janine Nicolaas
Zeick Larmonie y yiunan
Hiram Vrolijk

Rumannan:
Brunilda Paesch y famia
Margarita Paesch y famia
Vdo. Johan (Buchi) y Emila Paesch-Jacopucci y famia
Helena y Ronny Brete-Paesch y famia
Carmen Paesch y famia
Maria Paesch y famia

Amiganan di cas: Maria Marin, Dina Geerman.

Su bisanieto- y bisanietanan, sobrino- y sobrinanan, sua y cuñanan, primo- y primanan, Ihanan, comer y compernan, bon bisiñanan, amistadnan y demas famia: Paesch, Semeleer, Jansen, Geerman, Zievinger, Vrolijk, Figaroa, Rojer, Flanders, Noel, Croes, Remijn, Larmonie, Kelly, Henriquez, Werleman, Ras, Jacopucci, Brete, Ruiz, Flanegin, Chung, Eckmeyer, Tromp, Marin.

Un danki special ta bay pa dr. Christianne Zuijerdhoudt, dr. Carolina Becker, dr. Karina Kelly, Asst. Yadira Britten y tur otronan cu a yuda Shomina.

Oportunidad pa condolencia lo tuma luga na: Aurora Funeral Home Diamars 23 september 2025 anochi di 19:00 pa 21:00.
Ta invita tur demas famianan, amigonan y conoci nan pa asisti na acto di entiero cu ta tuma luga: Diaranson 24 september 2025 mainta di 9:00 pa 11:00 na Parokia St. Anna, Noord.

Desculpa nos si den nos tristeza nos por a lubida di menciona un of otro famia.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Jesus a bis'e: "Ami ta e resurecion y e bida; esun cu kere den Mi lo biba, maske e muri, y tur esnan cu ta biba y ta kere den Mi lo no muri nunca"
Juan 11:25-26

Conforme cu Dios Su voluntad y agradecido pa tur locual e la significa pa nos, nos ta participa cu a bai sosega den brasa di Señor:

Oswaldo Feliciano van der Linden

Mihor conocí como: "Chani" of "Ozzy"
***5 Augustus 1945- †9 September 2025**

Esposa: Petra van der Linden- Oduber

Yiu: Sharon y David Meijer

Tata: †Pedro van der Linde
Mama: †Fransisca van der Linde-Alberts

Como yiu: Emiliano (Jani) Oduber y Jeanet de Windt

Nietonan: Dustin Meijer, Ian Meijer y Björn Meijer

Rumannan:
†Timoteo van der Linde
†Teresita (Chichi) y †Jose (Buchi Panama) Wever- van der Linde y yiunan
†Benny van der Linde y yiunan
Seferino (Fefe) van der Linde
Filomeno (Shome) van der Linde y yiunan
Elisabeth (Lisette) y Carlos Croes- van der Linde y yiunan
Bicente (Quito) van der Linde y yiunan

Swanan:
Francisco (Panchito) Oduber y yiunan
Miguel y Sita Oduber- Maduro y yiunan
†Tico Oduber y yiu

Cuñanan:
†Betty Oduber y yiunan
Dora y Piet Christiaans- Oduber y yiunan
Vda. Sisi de Cuba-Oduber y yiunan

Consuegra: Hortencia Maduro y yiunan

Sobrino(a) nan:
†Johny Wever, Judith y Theo Ras-Wever y yiu, Glenn y Majorie Wever-Hsing y yiunan, Jean Wever y yiunan, Sandra y Lino van der Biezen -Wever y yiunan, Jacqueline Wever y yiunan, Shirley Wever y yiunan, † Cado van der Linde y famia, Ester van der Linde, Ludwina y Edwin Hart-van de Linde y yiunan, Albertico van der Linde y yiunan, Billy y Manon van der Linde –Veenstra y yiunan, †Marlon y Diana van der Linde-Driel y yiunan, Shana van der Linde, Lupita van der Linde y Famia, †Marisol van der Linde y famia, Ryan van der Linde & Helen Loefstok, Edson y Angel van de Linde-Acosta y yiunan, Geneve van der Linde y yiunan, Gelou Wever y yiunan, Drucelle Croes y yiunan, Sergej Croes y yiunan, Moses Boekhoud y famia.

Bon Bisiñanan: Jem y Diana Croes y famia, Jossy y Angela van der Biezen y famia

Amigonan y Ex Coleganan di futbol, piscamento, Americana Casino, Crystal Casino y La Cabana Casino

Primo y primanan, comer y compernan, bisiñanan, conocirnan, amistadnan y demas famia: van der Linden, van der Linde, Oduber, Meijer, Alberts, Wever, Croes, Dirksz, Maduro, Christiaans, de Cuba, Koolman, Loaiza, Escorche, van der Biezen, Vrolijk, Werleman, Kock, Vries, Navas, Wouters, Figaroa, Romero, Giel, Hsing, Veenstra, Driel, Loefstok, de Veer, Ras, Maaroufi, Werleman, Geerman, Pietersz, Acosta, Boekhoud y demas Famia.

Ta invita pa e acto di condolencia y despedida cu lo tuma lugar na Aurora Funeral Home, cumana # 76, diasabra, 20 di September 2025, na unda e difunto lo reposa for di 1:00- 4:00 pm pa despues sali pa Santana Central Sabana Basora.

Enbes di krans of flor, lo tin un box disponible pa Cas di Machi. Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por risibi bishita di condolencia na cas. Nos kier a pidi disculpa cu si den nos tristesa, nos por a lubida un of otro famia of conocir.

Cu Señor Jesus Cristo warda su alma te dia di redencion.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Mi no a muri.
Ta p'esey mi no a bisa ayo.
Mi a djis habri mi halanan y bula bay keiro.
Boso a keda atras. No laga tristesa domina boso.
Keda uni un cu otro pa mi alma, esey lo ta un alegria.
Recorda mi cu hopi amor.

Cu dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios nos ta participa fayecimento di nos mama,wela,ruman y amiga stima:

Vivecca Madeline Franken

Miho conoci como "Juf Vivecca"
***19 september 1965 - †10 september 2025**

Na nomber di su:

Compañe di bida : †Walter Van Der Biezen

Yiunan:
†Ryan Harms
Rygel Harms y Lydyanne Ras
Veronique Harms y Elton Jansen
Alisson de Cuba na Hulanda
Giandra de Cuba

Nieto/anan:
Aliyah Harms
Aiden Harms
Regilianne Jansen
Jeanique Jansen
Eshangely Jansen

Rumannan:
Syra Kelly y famia
Roland "Ronny" Franken & Helena y Famia na Hulanda
Aerin Franken & Evaristo y Famia
Lourdes & Ito Tromp y Famia
Glenda Franken y Famia na Hulanda
Erudina Franken y Famia
Almira Franken & Hubert y Famia
Rene & Isabella Franken y Famia
Omaira & Sergio Gomez y Famia
Alida & Oscar "Tico" Croes y Famia
Charline & Edgar Webb y Famia
Celia Wernet y Famia
Brenda Thiel y Famia
Juan & Ana Tromp

Su iha: Cedrick Franken
Amiganan di cas: Emeli Janga y Sharin Tromp
Tata di su yiunan: †Jacobo "Ray" Harms
Roque "Gerard" De Cuba

Tur su subrino- y sobrinanan, primo- y primanan, Tur su Coleganan di Scol Paso pa Futuro y ex coleganan di Colegio Conrado Coronel, Tur su bon amiga-onan cu ta mucho hopi pa menciona y Demas famia Franken, Van Der Biezen, Harms, De Cuba, Ras, Jansen, Kelly, Kemp, Orman, Tromp, Olbina, Geerman, Gomez, Croes, Webb, Wernet, Ruiz, Anderson, Angela, Farro, Besselink.

Ta keda invita pa acto di despedida y entiero cu lo tuma lugar Diasabra, 20 september 2025 na Iglesia di Dios situa na Hooiberg 29-H di 9:00AM-11:00AM, despues lo sali cu nos defunto stima pa santana na Sabana Basora.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conoci.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Je strijd is gestreden,
Je taak hier is volbracht.
Nu wordt je bij God
verwacht.

De heer Ludo Jozef Alfons Put

15 December 1955
†12 September 2025

Hij leeft verder in de harten van:
Ouders :
†Marie-Louise Put-Degens
†Fons Put

Echtgenote : Giselle Delle

Kinderen :
Mayckel en Elze Put-Terra
Patricia en Mathijs Put-Fabriek
Arnold Put
Stephanie Put
Georgemichael en Aixa Richardson-Dorotal
Georgina Richardson

Kleinkinderen:
Robin Put
Levi Fabriek
Jens Fabriek
Gealixa Richardson

Zussen :
Rob en Liliane Huysmans-Put
Benny en Mireille Wouters-Put
Edgard en Martine Hermans-Put

We willen alle familie, vrienden, buren, kennissen, ex collega's van KPA uitgenodigen bij het afscheidnemen van onze dierbare.

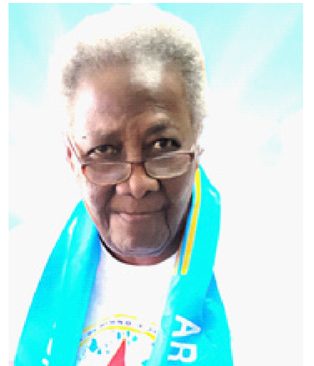
De uitvaartdienst zal plaatsvinden bij Aurora Funeral Home op maandag 22 September 2025 van 09:00 tot 11:00.
De crematie zal in besloten kring plaatsvinden.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Asleep in Jesus,
blessed sleep"

In loving memory we announce the passing of:

Monica Veronica Finlay

***06th September, 1939**
†11th September, 2025

Left to mourn
Children:
Jennifer Joseph and family
Erica Toussaint and family
Jerome Toussaint and family
Floyd Finley and family
Candace Toussaint and family

Grandchildren and great grandchildren:
too numerous to mention

Nieces and nephews:
too numerous to mention

Brothers and sisters of the San Nicolas Seventh-Day Adventist church.
Brothers and sisters of the Agape Seventh-day Adventist church.

Good friends:
Valerie and Ronna

Elderly home SABA, Paviljoen afdeling Orquidia, Zuster Thode and the team of nurses.

The funeral service will take place on Tuesday September 23rd 2025, from 11:00am to 1:00pm at the Pray Funeral Home in San Nicolaas, followed by the burial at the Central Cemetery at Sabana Basora.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Hesus a bisa e disipelnan:
'Laga e muchanan bini serka Mi. No kita nan di bini, pasobra reino di Dios ta pertenesé na esnan manera nan.'
Mateo 19:14

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Richandra Su-ellen Bislip

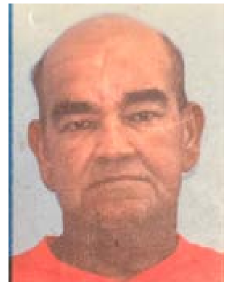
***05-08-2012 †11-09-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Sixto Dirksen

***06-08-1951 – †18-09-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta participa fayecimento di:

Sra. Mercedes Janet Boekhoudt-Vrolijk
Cariñosamente yama "Janet of Niechi"
***24-09-1955 - †17-09-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Marie Yanick Horeb
***21-03-1960 - †05-09-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Franklin Robert Croes
Mihor conoci como: "Robby"
***17-08-1945 - †14-09-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Registracion pa Prueba di Naturalisacion

Departamento di Enseñansa Aruba pa medio di esaki ta informa cu tin cupo habri pa e prueba di naturalisacion cu lo tuma lugar dianan 3 pa 14 di november 2025.

Por inscribi pa esaki solamente si bo falta 3 of menos prueba pa ricibi bo certificado.
Por favor tene na cuenta cu e cantidad di cuponan ta limita, asina cu esaki yena nos mester cera e inscripcion.

Otro siman diaranson 24 september desde 10 or di mainta e link pa yena e formulario di inscripcion lo ta habri riba nos website ea.aw > naturalisatietoets.

Pa e inscripcion di november 2025 nos ta acepta solamente e candidatonan cu falta 3 of menos prueba pa ricibi un certificado. Esnan cu falta cu 3 prueba no ta haya cupo pa e pruebanan cu ta tuma lugar na luna di november 2025. E personanan aki tin cu warda pa inscripcion habri na 2026.

Pa por registra online e candidato mester di un Gmail-adres. No por uza otro email adres. Tampoco no ta acepta registracion na balie of via emailadres naturalisacion@ea.aw.

Pa registra mester upload e siguiente documentonan den pdf:
• un scan (pdf) di paspoort valido;
• un scan (pdf) di extracto di registro civil di Aruba (papel di Censo di 5 florin, no mas bieu cu 6 luna;
• un scan (pdf) di e verklaring(nan) otorga;
• un scan (pdf) di un certificado obteni prome cu 2010.

Tene na cuenta cu ta acepta y procesa solamente aplicacionnan completo. Despues e candidato ta ricibi un email cu ta confirma cu a haya su aplicacion y cu su nomber ta riba lista pa participa na e prueba di november 2025.

Mas informacion
Pa mas informacion tocante e Prueba di Naturalisacion mester bishita e website www.ea.aw. Riba e website ta busca Naturalisatietoets na letter (N) of Prueba di Naturalisacion na letter (P) den e menu di alfabet. Ta conseha tambe pa sigui e desaroyonan pa medio di Facebook of Instagram @educationaruba.

Crea un comienso nobo den enseñansa: Inscripcion pa 21+ Toets na IPA ta habri

Nunca ta laat pa un comienso nobo! Si pa un of otro motibo bo mester a interumpi bo estudio of bo ta considerando cambio di carera, Instituto Pedagogico Arubano (IPA) ta duna bo e oportunidad pa cuminsa di nobo den ramo di enseñansa.

Tur persona cu desde 1 di september 2026 tin minimo 21 aña y cu kier haci un estudio na IPA, pero no tin diploma di sea havo, vwo of mbo nivel 4, por inscribi pa haci e asina yama 21+ Toets. E 21+ Toets ta midi si bo tin nivel di havo cu ta necesario pa por studia na IPA.

Si bo logra pasa e 21+ Toets cu exito, bo por inscribi pa un estudio inicial cu IPA lo ofrece durante aña academico 2026-2027. Asina cu bo inscribi bo ta bin na remarke pa participa na e test di admision (beroepstest) y e programa preparatorio (voorprogramma) cu lo tuma luga durante aña academico 2025-2026. Si bo logra pasa e test di admision cu exito y completa e programa preparatorio bo por cuminsa cu bo estudio na augustus 2026.

Informacion di 21+ Toets
21+ Toets ta consisti di tres materia entre otro: Hulandes, Matematica y Hende y Comunidad. 21+ Toets ta tuma luga diasabra 21 di februari, diamars 24 di februari y diasabra 28 di februari 2026.

Tur informacion di 21+ Toets ta riba IPA su website. Bay na www.ipaaruba.com y click riba 21+Toets. Akinan lo bo haya informacion tocante contenido di 21+Toets, e preguntanan mas frecuente haci (Pag. 13 y 14 di e Toelichtingsdocument IPA 21+ toetsen voor het studiejaar 2026-2027) y procedura di inscripcion.

Anochi di informacion
Banda di esaki lo tin anochi di informacion diaranson dia 1 di october 2025 di 7 pm - 8:30 pm na IPA. Bo lo haya splicacion di kico 21+ Toets ta encera. Alabes lo elabora riba contenido y trata ehempel di tarea di diferente materia cu ta forma parti di 21+ Toets.

Inscripcion
Tur persona cu ta interesa pa haci 21+ Toets por inscribi via e website www.ipaaruba.com. Pa por inscribi mester cumpli cu e pago di AWG 100,- y pone como anexo copia di comprobante di pago den formulario digital di inscripcion. Tene na cuenta cu e comprobante mester tin bo nomber riba dje, p'asina nos sa na ken e pago ta pertenece. Na final bo lo ricibi confirmacion di bo inscripcion. E ultimo dia pa inscribi pa 21+ Toets ta 12 di januari 2026. Despues di e fecha aki no tin posibilidad mas pa inscribi.

Esaki ta e oportunidad pa pone meta nobo y tuma bo futuro den bo man. Bay p'e!

Pa keda altanto di e ultimo desaroyonan di IPA bishita www.ipaaruba.com y sigui nos riba pagina di facebook Instituto Pedagogico Arubano.

Autoridad Palestino ta aresta un sospechoso 43 aña despues di un atake mortal den restaurant na Paris

(AP) — E presidente di Francia a acepta diabierna e aresto e siman aki den e West Bank di un sospechoso Palestino clave den un atake di teror na 1982 na Paris, yamando e resultado di "cooperacion excelente" cu e Autoridad Palestino.

E sospechoso, Hicham Harb, 70 aña, tabata un di e hombernan mas busca di Francia y un fugitivo pa decadas. E ta acusa di a supervisa e militantenan cu a ataca e restaurant Jo Goldenberg na Rue des Rosiers dia 9 di augustus 1982, den un atake cu machine gun y granada cu a mata seis hende y a herida 22 — un atake cu a causa conmocion den e nacion y a marca su comunidad hudiu.

Atribui na e Organisacion Abu Nidal, un grupo militante Palestino designa como terorista door di Estados Unidos y Europa, e ta keda e atake antisemita mas mortal na Francia desde e Segundo Guera Mundial. E a causa conmocion den e nacion y a enfatisa e alcance global di gruponan militante Palestino na e momento.

E oficina di fiscal anti-terorismo nacional di Francia a bisa The Associated Press cu nan a ser informa via Interpol cu autoridad Palestino a aresta Mahmoud Khader Abed Adra, conoci como Hicham Harb, bao di un orden internacional di 2015 liga na e atake di Rue des Rosiers.

E oficina a describi e aresto como un stap mayor pa dilanti den e caso di hopi tempo y a bisa cu ta gradici e cooperacion di e autoridad Palestino.

Harb ta sospecha no solamente di a supervisa e atake sino tambe di a ta un di e hombernan arma cu a habri tiro riba hende cu ta come y hende cu a pasa cerca.

El a ser formalmente acusa door di hues Frances dia 31 di juli riba cargo di asesinato y intento di asesinato en conexion cu e atake. Harb y cinco otro homber den e caso a ser referi door di huicio. Un otro sospechoso a ser deteni door di oficial Frances desde su extradicion den 2020 for di Noruega.

Presidente Emmanuel Macron a bisa den un publicacion riba X cu e aresto tabata e resultado di "cooperacion excelente cu e Autoridad Palestino" y a bisa cu e ta spera pa un "extradicion rapido."

Macron a yama e aresto "un otro paso adelanto pa husticia y berdad" y a agrega: "Mi pensamentonan ta cu tur e famianan cu a wanta e dolor di warda pa asina hopi tempo."

E aresto di Harb — considerado e lider pa hopi tempo caba — ta marca un avance den un caso cu a tormenta e comunidad hudiu di Francia, e mas grandi di Europa. Famia di e victimanan y lider hudiu a presiona autoridad repetidamente pa persigui husticia den e caso di Rue des Rosiers pa mas cu cuater decada.

Investigador ta bisa cu e otro sospechoso — pensa di ta na otro pais si ainda bibo, na luga manera Jordania y e teritorio Palestino — pa hopi tempo a evadi husticia debi na sensibilidad politico y falta di cooperacion di gobierno stranhero.

Macron ta spera pa anuncia e reconocimento di Francia di un estado Palestino na e Asamblea General di Nacionnan Uni na New York siguiente siman — un paso cu lo haci Francia un di e poder occidental mas influyente pa respalda establece un estado Palestino den aña reciente.

Diabierna, e Minister di Asunto Exterior Frances Jean-Noël Barrot a conecta e esfuersonan diplomatico di Macron cu e aresto di Harb, agregando cu e reconocimento di un estado Palestino "lo permiti nos pa busca e extradicion" di e sospechoso.

Lora
Encuentro di Conocemento
23 September
6:45pm - 8:45pm
Centro di Bario Noord
25 September
6:45pm - 8:45pm
Centro di Bario Savaneta
Registra aki.
- Introduccion di Naturalesa ta Papia
- Presentacion educativo
- Actividad interactivo
- Pregunta y contesta
'Naturalesa ta Papia' ta un programa presenta pa Aruba Conservation Foundation (ACF) cu e meta di conecta e comunidad di Aruba, atraves di diferente sesionnan pa stimula un conexion cu Aruba su naturalesa.
Naturalesa ta Papia

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 20 september 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Otmar Oduber neemt tijdelijk afstand van het parlement

Pagina 3

Monopolie van King Ocean en bankkosten onder andere onder onderzoek door AFTA

Pagina 2

JOB verliest hoger beroep in zaak Isla di Oro

Pagina 4

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Monopolie van King Ocean en bankkosten onder andere onder onderzoek door AFTA

Binnenkort zal duidelijk worden of entiteiten de consument schaden door kartelvorming

Er moet worden vastgesteld welke kosten consumenten maken wanneer zij met een debet- of creditcard betalen, maar ook of er eerlijke concurrentie is op de voedselmarkt in Aruba.

De Aruba Fair Trade Authority (AFTA), die belast is met het toezicht op de naleving van de mededingingswet, voert verschillende onderzoeken uit in het belang van de Arubaanse consument.

Een van de onderzoeken richt zich op de kosten voor het gebruik van betaalkaarten. De reden is dat de autoriteit, bekend als AFTA, in 2024 verschillende signalen ontving over de dienstverlening van de banken. Uit verschillende markten kwamen meldingen over stijgende tarieven voor betalingstransacties bij gebruik van debet- of creditcards. De autoriteit benaderde daarom de commerciële banken van Aruba met het verzoek mee te werken aan een onderzoek naar de tarieven voor banktransacties.

Het doel van het onderzoek was om de werkelijke kosten vast te stellen die klanten betalen wanneer zij met hun kaart betalen. Ook wil men achterhalen welke kostenwijzigingen er voor handelaren zijn en welke argumenten daarvoor worden aangevoerd. De taak van de autoriteit die verantwoordelijk is voor eerlijke concurrentie is bovendien om te onderzoeken hoe de wet hier spreekt over de macht van alle betrokkenen en hoe die macht wordt gebruikt, en om een beter beeld te krijgen van hoe de markt en het concurrentieniveau functioneren. Uiteindelijk wil AFTA weten of de mededingingswet is overtreden of niet.

Het onderzoeksproces begon in januari en de lokale banken zijn opnieuw benaderd om ontbrekende informatie of aanvullend materiaal te verstrekken. Gedurende de maanden maart tot en met mei werd aan de gegevens gewerkt, het proces geanalyseerd en aanvullend onderzoek verricht. In juni werd de nadruk gelegd op de internationale netwerken voor kaartbetalingen en hun effect op de lokale banken. Eind juli wachtte AFTA nog steeds op extra gegevens van enkele banken. Het is de bedoeling dat AFTA het eindrapport met de resultaten van het onderzoek en aanbevelingen uitbrengt.

Advies over ontwerpwet voor aanbieders van betaaldiensten en betaalsystemen

De minister van Economische Zaken benaderde AFTA in november 2024 voor advies over twee ontwerpwetten voor de regulering van het betalingsverkeer in Aruba. AFTA diende een schriftelijk verzoek in om de ontwerpen te ontvangen, met name in verband met het onderzoek naar banktransactietarieven. De autoriteit ontving kopieën van de ontwerpwetten van de Centrale Bank van Aruba, evenals de toelichtingen (Memorie van Toelichting). Nadat de minister had bevestigd dat hij de ontwerpwetten had ontvangen, volgden besprekingen met de CBA over de relevante artikelen. Ondertussen ontving de minister het advies van AFTA over de twee ontwerpwetten.

Een ander onderzoek richt zich op de concurrentieregels tussen bedrijven die onroerend goed verkopen, zoals terreinen, gebouwen en huizen. AFTA greep in 2024 in bij de Aruba Association of Realtors (AAR) vanwege het belang om te evalueren wat het effect van die interventie is. De autoriteit ontving in 2024 meldingen over richtlijnen en praktijken voor de verdeling van commissies, evenals standaarden voor de toelating van makelaars en referentieprijzen (courtage en referral fees). Na een gesprek met AAR trok de vereniging haar richtlijnen en regels in en communiceerde dit aan haar leden.

Het doel van het onderzoek was om te kijken in hoeverre de wet een informele en concrete voortzetting kent van afspraken die volgens de vereniging niet langer gelden; vast te stellen of er voldoende ruimte is voor onderhandelingen over de percentages die de verkoper rekent en de verdeling van de commissies. AFTA wilde ook een beter beeld krijgen van hoe de marktomstandigheden voor leden en niet-leden gelijk waren. Daarnaast wil men bepalen of er reden is voor interventie en of wordt voldaan aan de mededingingswet.

De maanden mei en juni waren gewijd aan het eerste onderzoek, en de resultaten werden in juli en augustus geanalyseerd. Deze maand biedt de betrokken partijen de gelegenheid hun standpunten naar voren te brengen. De conclusies zullen in oktober worden gepresenteerd.

Onderzoek naar containertransport

AFTA startte ook een onderzoek naar containertransport als onderdeel van het 'Onderzoek naar prijs en marktstructuur in de voedselsector in Aruba.' Daaruit blijkt dat een groot deel van het voedsel dat uit de Verenigde Staten wordt geïmporteerd hier aankomt via slechts één maritiem transportbedrijf, namelijk King Ocean, dat als enige deze route vaart. Alle partijen in Aruba gaven aan dat de transportkosten hoog en volatiel zijn, onder meer omdat er geen concurrentie is en omdat containers vaak leeg terugkeren. Dit heeft directe gevolgen voor de voedselprijzen in Aruba.

Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de beschikbaarheid en concurrentiekracht voor mogelijke alternatieven voor transport op de route VS–Aruba. Ook wil men een beeld krijgen van de economische impact van de afhankelijkheid van King Ocean op importeurs en consumenten. AFTA wil informatie verkrijgen over de invloed van de marktmacht van King Ocean op prijzen; de beschikbaarheid van andere bedrijven die mogelijk geïnteresseerd zijn in de route; en begrijpen in welke mate wereldwijde ontwikkelingen, zoals geopolitieke spanningen, klimaatverandering en andere factoren, de tarieven beïnvloeden. Ten slotte wil men nagaan of de wet aanwijzingen geeft voor optreden tegen concurrentieverstoringen, zoals misbruik van machtspositie en kartelvorming. De conclusies van het onderzoek zullen in november worden gerapporteerd.

Een ander onderzoek in de voedselsector betreft exclusieve overeenkomsten. AFTA heeft aanwijzingen dat sommige importeurs en distributeurs marktmacht hebben en optreden tegen parallelle import, hoewel dit legaal is. Dit heeft ertoe geleid dat de autoriteit een intensiever onderzoek is gestart naar het type en de effecten van exclusieve distributieovereenkomsten op de Arubaanse markt. AFTA wil meer informatie verkrijgen over de positieve of negatieve impact van deze overeenkomsten en wat de mogelijke negatieve effecten zijn, zoals prijsstijgingen, en in hoeverre de wet wordt overtreden. Het rapport moet deze maand worden afgerond.

Op Nederlandse kritiek wachten... *Om wat te doen...?*

Vanuit het Nederlandse parlement komen sterke signalen van bezorgdheid over het onderwijs op de Caribische eilanden, Aruba daarbij inbegrepen. Verschillende aspecten, onder andere het gebrek aan duidelijkheid over de instructietaal in het onderwijs, maar ook de inhoud ervan en de staat van onderhoud van de gebouwen vormen de aanleiding tot deze bezorgdheid. Hoewel in principe het onderwijs een lokale aangelegenheid is, wordt het moeilijk om te zeggen dat men zich bezig moet houden met de eigen zaken en dit aan ons over moet laten. En waarom? Omdat de verbetering van het onderwijs deel uitmaakt van de gezamenlijke inspanning die tot uitdrukking komt in het Landspakket, dat van beide kanten wordt gezien als essentieel voor een duurzame sociaaleconomische ontwikkeling. Het verslag over de uit te voeren verbeteringen is een legitieme aangelegenheid van het Nederlandse parlement en het mag worden verondersteld dat in Aruba het parlement hetzelfde doet of zelfs meer dan dat want het gaat inderdaad om een eigen aangelegenheid. Maar, we gaan ons hier niet bezighouden met hoeveel aandacht ons parlement aan deze zaak gaat besteden; het is in ieder geval belangrijk om ons verslag niet alleen te laten leiden door wat men al of niet doet.

We zijn ervan op de hoogte dat er nogal wat gezamenlijk werk is verricht sinds het bestaan van dit akkoord dat tot stand kwam kort na het ontstaan van de coronacrisis.

Een van de resultaten die zichtbaar werd was de beslissing om het Papiamento als instructietaal door te voeren in het basisonderwijs. Dat is nu in uitvoering maar het is nog te kort dag om dit proces te kunnen evalueren, maar er moet nog heel wat meer op dit terrein gebeuren. Bijvoorbeeld: hoe moet de rest van het traject eruitzien? Wellicht kan men zeggen dat er consensus bestaat over de noodzaak dat naast het Papiamento het doel is de jeugd goed voor te bereiden op de vervolgtrajecten in het voortgezet onderwijs, in Aruba en in het buitenland. Dit vergt een goede beheersing van de talen die daarvoor essentieel zijn. Maar die - beperkte – consensus zegt ons niet hoe we dat bereiken... En we nemen nu wel nota van de bezorgdheid in het Nederlandse parlement, maar is diezelfde bezorgdheid ook te zien bij onze eigen parlementsleden? Een enkele uitzondering daargelaten, hebben we dat niet kunnen waarnemen.

Er zijn heel wat aspecten te noemen waarin onze regeerders en parlementariërs heel wat meer voortvarendheid mogen tonen. Om te beginnen de financiële middelen om een 'duurzaam' of 'houdbaar' onderwijs, zoals het huidige modewoord luidt, mogelijk te maken. Volgens de decennia geleden gevestigde internationale norm zou een land minimaal 6% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) aan het onderwijs moeten besteden. Doen we dat? Nee, dat hebben we nog nooit gedaan en nu ons BBP er geweldig uitziet, ook nog niet. Enkele cijfers ter illustratie: ons BBP voor 2025 wordt door de overheid geschat op Afl. 7,3 miljard, De norm voor het onderwijs zou dus Afl. 438 miljoen zijn. Ter vergelijking: we geven in 2025 veel meer uit aan rentebetalingen op onze schulden, bijna Afl. 300 miljoen, terwijl het onderwijs om en nabij Afl. 250 miljoen krijgt toebedeeld. We kunnen bijna zeker het tegenargument horen dat er nu geen ruimte in de begroting is en dat er elders gesneden zal moeten worden om dat mogelijk te maken. Dat zou onmiddellijk ons standpunt bevestigen, namelijk dat men niet ontkomt aan die noodzaak elders te korten op de uitgaven om meer investeringen in het onderwijs mogelijk te maken. Wat zijn nu die grote uitgavenposten die in aanmerking komen voor bezuinigingen? Bijvoorbeeld, de rentebetalingen. Er is niet voor niets zoveel geageerd tegen het onverstandig beleid van de vorige regering om oppositie te blijven voeren tegen de komst van de rijkswet op het financieel toezicht waarbij men liever tientallen miljoenen per jaar meer aan rente betaalt dan aan onderwijs, met nog genoeg andere zinvolle bestedingen die ook niet plaatsvinden omdat de middelen niet voorhanden zijn. Ironisch genoeg zien we nu dat er kritiek komt vanuit het parlement en dat uitgerekend van dezelfde partij die in het vorige kabinet de touwtjes in handen had, over het feit dat de huidige regering geen aanstalten maakt de hervorming van het salarissysteem voor het onderwijzend personeel, dat zeker meer zal gaan kosten. De eerste vraag zou zijn waarom men dat zelf niet heeft afgerond in twee opeenvolgende kabinetten; en de tweede vraag zou zijn: waarom focust men uitsluitend op de salarissen en niet op andere zaken binnen het onderwijs die minstens zo belangrijk zijn? Waarom is kennelijk de 10% norm van het IMF voor de personeelsuitgaven zo belangrijk, maar de 6% norm van de VN niet want we hebben al jarenlang geen woord hierover gehoord vanuit de politiek.

In ieder geval zien we in het algemeen geen vooruitgang in een meer integrale benadering van de problemen in het onderwijs en blijft men zaken op gefragmenteerde wijze behandelen en laat zo de deur open voor die meer algemene kritiek vanuit het Nederlandse parlement. Dan kan men, zoals eerder gesteld, later ook niet klagen dat zij zich zogenaamd met onze interne zaken bemoeien. Daar moet men ook voorzichtig mee zijn, want het welzijn van die jongeren die naar Nederland gaan zijn ook hun aangelegenheid. Het betreft Nederlandse onderdanen die in Nederland gaan leven en studeren en voor een te groot deel slecht voorbereid zijn op het volgen van een studie, die van cruciaal belang kan zijn voor hun verdere loopbaan en leven. Tot nu toe ontbrak af en toe niet een discussie of bezorgdheid over het lage niveau van de taalbeheersing van onze studenten, vooral wat betreft het Nederlands. Maar we zien niet meer dan een herhaling van die ongerustheid, maar niets dat wijst op een gestructureerde aanpak, die deels afhankelijk is van de in het basisonderwijs toegepaste methoden. We doelen hier niet op de instructietaal, maar meer de kwaliteit van de inhoud en daarmee samenhangend de kwaliteit van de menselijke hulpbronnen in deze sector. Wanneer gaat men een keer deze zaken aanpakken, zonder een waarschuwing vooraf uit Nederland?

Otmar Oduber neemt tijdelijk afstand van het parlement

Na meer dan vijf jaar juridische vervolging heeft Statenlid Otmar Oduber aangekondigd dat hij tijdelijk terugtreedt uit het parlement. Hij wil zich volledig richten op het hoger beroep in de rechtszaak die tegen hem loopt, een zaak die hij omschrijft als een vorm van machtsmisbruik en vernedering.

Oduber verklaarde dat alle oorspronkelijke beschuldigingen tegen hem ongegrond bleken en dat hij bij de laatste verkiezingen opnieuw het vertrouwen en de steun van het Arubaanse volk heeft gewonnen. "Hiervoor blijf ik altijd nederig dankbaar," aldus Oduber. Toch besloot het Openbaar Ministerie, ondanks een eerdere vrijspraak, in hoger beroep te gaan. Oduber zelf heeft eveneens hoger beroep ingesteld en zegt vol vertrouwen zijn volledige onschuld te zullen bewijzen. Hij beschouwt de zaak als een misbruik van macht door het Openbaar Ministerie en politieke krachten, een situatie die volgens hem in Nederland nooit tegen een minister of oud-minister zou voorkomen.

Met zijn besluit wil Oduber naar eigen zeggen een krachtig en principieel signaal afgeven en respect tonen voor de trias politica en het hoogste orgaan van het land. Hij benadrukt dat zijn beslissing voortkomt uit principes en niet uit politieke berekening. Eerder trad hij al eens terug als minister, destijds als een van de grootste stemmentrekkers van Aruba. "Mijn principes en respect voor deze eervolle functie vereisen dat ik mezelf de ruimte geef om de zaak af te handelen. Zodra dit achter de rug is, zal ik mijn verantwoordelijkheden opnieuw op me nemen en het volk met eer en toewijding vertegenwoordigen," verklaarde hij.

Oduber gaf verder aan geen gebruik te zullen maken van de zogenoemde "overbruggingstoelage", de regeling voor vertrekkende parlementsleden. Hij blijft de fractie van de Partido Patriotico di Aruba (PPA) steunen en draagt kandidaat Eduard Pieters aan als zijn opvolger in het parlement. Volgens Oduber is Pieters goed voorbereid en verricht hij uitstekend werk binnen de oranjefractie. Pieters zal daarnaast de andere partijgenoten in de PPA-fractie blijven ondersteunen.

Tijdens zijn verklaring haalde Oduber een citaat van Martin Luther King Jr. aan: "The time is always right to do what is right." Volgens hem is nu het juiste moment om respect te tonen voor het parlement en de trias politica, de pijlers van de Arubaanse democratie. "Er is geen wet nodig om te doen wat een goede leider betaamt," aldus Oduber.

Hij beschouwt zijn stap als het begin van een bredere strijd om het respect en de waardigheid van het parlement te herstellen. Oduber stelt dat eerdere maatregelen van de parlementaire meerderheid zijn functioneren als volksvertegenwoordiger hebben belemmerd en strijdig zijn met de Grondwet en de kiesverordening. Het gerecht bevestigde in een eerdere uitspraak dat deze maatregelen zijn werk als parlementariër daadwerkelijk hebben gehinderd.

Oduber sluit zijn verklaring af met vertrouwen in een rechtvaardige afloop: "Met God voorop, mijn familie aan mijn zijde en het volk achter mij, zullen wij gerechtigheid en vrijheid van vervolging eindelijk bereiken. Moge God ons land en onze gemeenschap blijven zegenen."

JOB verliest hoger beroep in zaak Isla di Oro

Gisteren heeft de rechter uitspraak gedaan in het hoger beroep van JOB, eigenaar van Isla di Oro, tegen het vonnis van het Gerecht in Eerste Aanleg in een zaak die was aangespannen door de Fundacion Parke Nacional Aruba om te voorkomen dat JOB werkzaamheden uitvoert op en rond het terrein van Isla di Oro.

De zaak was aangespannen door J.O.B. Holding & Management VBA, vertegenwoordigd door advocaten mr. A.A. Ruiz en mr. B.F.H. Croes, tegen de Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA), vertegenwoordigd door mr. Z.T.M. Arendsz-Marchena, en vier natuur- en milieuorganisaties: Stichting Scubblebubbles, Stichting Turtugaruba, Stichting Fundacion Proteccion y Conservacion di Commandeursbaay y Vecindario en Aruba Birdlife Conservation, vertegenwoordigd door mr. G.W. Rep.

Uit het vonnis blijkt dat JOB eigenaar is van een rif-eiland voor de kust van Aruba, genaamd Isla di Oro, en daar werkzaamheden uitvoerde met een graafmachine. FPNA, die zich inzet voor de bescherming van natuurreservaten op Aruba, en diverse andere organisaties met soortgelijke doelen, stelden dat JOB geen werkzaamheden mocht verrichten op of rond Isla di Oro, omdat dit in strijd is met natuurbeschermingsregels. Het Gerecht in Eerste Aanleg ging hierin mee, en de huidige uitspraak betreft de heroverweging door het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

Procedure
Op 19 juni 2024 stelde JOB hoger beroep in tegen het vonnis in de kortgedingprocedure van het Gerecht in Eerste Aanleg van 29 mei 2024.
Op 10 juli 2024 diende JOB een memorie van grieven in met bewijs, waarin vier grieven werden uiteengezet en verzocht werd het vonnis te vernietigen en de vorderingen van de eisers af te wijzen, met een kostenveroordeling.

FPNA diende een verweerschrift met bewijs in, met het verzoek het bestreden vonnis te bevestigen en de proceskosten bij JOB te leggen.
Ook de natuur- en milieuorganisaties verzetten zich tegen het hoger beroep van JOB.

De mondelinge behandeling vond plaats op 10 juni 2025, waarbij alle partijen aanwezig waren en schriftelijke stukken werden uitgewisseld.
De uitspraak volgde gisteren.

Feiten
Het Hof nam in zijn vonnis de volgende feiten in aanmerking: FPNA is een stichting voor de bescherming en het beheer van verschillende natuurgebieden op Aruba. Bij Landsbesluit van 21 december 2018 werd bepaald dat bepaalde kustwateren zijn aangewezen als natuurreservaat onder de Natuurbeschermingsverordening. FPNA werd op 16 april 2019 aangesteld als beheerder.
Bij Landsbesluit van 5 mei 2020 werd een aantal gebieden op het land met bijzondere natuurlijke waarde eveneens aangewezen als beschermd gebied, eveneens onder beheer van FPNA.

Op 17 juli 2023 verkreeg JOB erfpachtrechten tot 14 februari 2026 op een openbaar terrein van 880 m², bekend als Isla di Oro. De oorspronkelijke erfpacht gaat terug tot 14 februari 1966.
De akte van overdracht specificeert dat het terrein bestemd is voor een bar-restaurant met bijbehorende faciliteiten. Vanaf 7 maart 2024 startte JOB werkzaamheden op Isla di Oro met een graafmachine. JOB beschikte niet over een bouwvergunning. Op 27 maart 2024 werd een aanvraag ingediend, maar in april werd deze afgewezen. JOB stelde tegen deze beslissing een administratief beroep in.

Procedure bij het Gerecht in Eerste Aanleg
FPNA verzocht om een verbod voor JOB om werkzaamheden uit te voeren op of rond Isla di Oro, op straffe van een dwangsom. FPNA vroeg tevens om eenzelfde verbod totdat er een uitspraak ten gronde zou zijn. Het Gerecht wees dit verzoek toe en verbood JOB om zonder vergunning werkzaamheden uit te voeren op of rond Isla di Oro, inclusief schoonmaakwerkzaamheden, op straffe van een dwangsom van Afl. 250.000 per dag tot een maximum van Afl. 10 miljoen.

Beoordeling in hoger beroep
Het Gerecht in Eerste Aanleg had ook de Staat Aruba verboden de erfpacht te verlengen zolang de bestemmingsproblemen niet zijn opgelost. Aruba stelde hiertegen geen hoger beroep in, waardoor dit onderdeel definitief is.

De bezwaren van JOB en het spoedverzoek van FPNA werden besproken, waarbij werd vastgesteld dat JOB onvoldoende belang had om bepaalde punten aan te vechten.
Het Hof oordeelde dat Isla di Oro kwalificeert als maritiem gebied en natuurreservaat onder de Natuurbeschermingsverordening en het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan (ROPv). Om die reden mogen daar geen werkzaamheden plaatsvinden zonder bouwvergunning, en ook de schoonmaakactiviteiten van JOB worden gezien als verboden werkzaamheden.

Het Hof stelde vast dat er geen bestaande structuren waren die in aanmerking komen voor een uitzondering.

Bij de belangenafweging oordeelde het Hof dat het belang van natuurbescherming zwaarder weegt dan het commerciële belang van JOB.

Conclusie
Het hoger beroep faalt en het vonnis van het Gerecht in Eerste Aanleg wordt bevestigd. JOB, als in het ongelijk gestelde partij, is veroordeeld tot betaling van de proceskosten van het hoger beroep, vastgesteld op Afl. 207 aan griffierechten en Afl. 6.000 per partij aan advocaatkosten voor FPNA en de natuurorganisaties.

Beslissing
Het Hof bevestigt het vonnis van het Gerecht in Eerste Aanleg. JOB wordt veroordeeld in de kosten van het hoger beroep, met onmiddellijke uitvoerbaarheid van deze kostenveroordeling, en alle overige vorderingen worden afgewezen.

Het vonnis is gewezen door mrs. C.G. ter Veer, E.A. Saleh en E.W.A. Vonk.

Zr.Ms. Groningen nieuw stationsschip Caribisch gebied

Zr.Ms. Groningen heeft de taak als stationsschip in het Caribisch gebied overgenomen. Het patrouilleschip meerde vrijdagochtend 19 september af in de St. Annabaai in Willemstad. Het schip zal de komende maanden in de regio patrouilleren en daarnaast is ze ook gereed om ingezet te worden voor het leveren van noodhulp.

De Koninklijke Marine heeft 4 patrouilleschepen van de Holland-klasse. Deze OPV's (Ocean-Going Patrol Vessels) zijn flexibel inzetbare schepen voor de bewaking van kustwateren. De NH90 maritieme gevechtshelikopter is weer mee aan boord vertrokken, om het schip te ondersteunen met operaties vanuit de lucht.

Met de aanwezigheid van een stationsschip in de regio draagt defensie bij aan vrede en veiligheid in het Caribisch gebied.

Divi Impact Foundation markeert bestuurswissel na bijna Afl. 2 miljoen geïnvesteerd te hebben in de Arubaanse gemeenschap

De Divi Impact Foundation kondigt vandaag de afronding aan van de termijn van het huidige bestuur en de officiële overdracht van het leiderschap aan een nieuw bestuur. In hun eindrapport benadrukte voorzitter Ricardo Vrolijk met trots de opmerkelijke prestaties van de stichting, waaronder een investering van in totaal Afl. 1.936.292,00 tussen 2021 en augustus 2025 in de volgende kerndomeinen: *Onderwijs & Kinderen, Sociaal/Sport & Ouderenwelzijn, Dierenwelzijn, Interne Hulp en Gemeenschaps-/Armoedebestrijding.*

De Divi Impact Foundation werd opgericht op **2 september 2010**, met de visie om de levenskwaliteit op Aruba te verbeteren door projecten te ondersteunen die kinderbescherming bevorderen, families versterken en sport, onderwijs en kunst toegankelijker maken voor de gemeenschap.

De impact van de stichting is mogelijk gemaakt door de vrijgevigheid van hotelmedewerkers, de matching contributions van Divi & Tamarijn All Inclusive Resorts en Divi Resorts Aruba, het **"$1 Per Dag"-donatieprogramma** voor hotelgasten, de verkoop van Divi Impact-logo golfballen bij The Links Pro Shop, en bijdragen van de verkoop van RFID-polsbandjes aan gasten bij Divi Resorts Aruba.

"Wij zijn enorm trots op de erfenis die dit bestuur nalaat. Elke investering — groot of klein — heeft onze gemeenschap versterkt en kansen gecreëerd voor groei en veerkracht," aldus voorzitter **Ricardo Vrolijk.** *"Nu wij het stokje doorgeven aan het nieuwe bestuur, hebben wij er alle vertrouwen in dat Divi Impact een blijvend verschil zal blijven maken voor Aruba."*

De directieteams van Divi & Tamarijn All Inclusive Resorts en Divi Aruba Resorts spraken hun waardering uit voor de toewijding van het aftredende bestuur en vierden hun inspirerende bijdragen aan zowel de medewerkers als de bredere gemeenschap.

Over Divi Impact Foundation
De Divi Impact Foundation zet zich in om de levenskwaliteit op Aruba te verbeteren door middel van strategische investeringen in gemeenschapsgerichte programma's. Sinds 2010 ondersteunt de stichting initiatieven op het gebied van onderwijs, sport, gezinswelzijn en gemeenschapsveerkracht, in nauwe samenwerking met lokale organisaties en belanghebbenden.

DIVI IMPACT FOUNDATION COMMUNITY INVESTMENT YEARS 2021 THRU YTD AUGUST 2025

	AMOUNT 2021	AMOUNT 2022	AMOUNT 2023	AMOUNT 2024	AMOUNT 2025 (ytd AUG)	TOTAL
EDUCATION & CHILDREN	AWG 622,207.90	AWG 126,714.53	AWG 75,467.60	AWG 166,705.82	AWG 75,104.63	
SOCIAL, SPORTS & ELDERLY WELFARE	AWG 35,849.20	AWG 47,107.52	AWG 63,706.49	AWG 173,043.40	AWG 9,440.14	
ANIMAL WELFARE	AWG 12,009.66	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 11,000.00	AWG 7,500.00	
ASSISTANCE WITHIN	AWG 48,704.36	AWG 19,019.88	AWG 26,130.01	AWG 17,251.99	AWG 19,212.14	
COMMUNITY ASSITANCE (POVERTY RELIEF) DIVI RESORTS ARUBA	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 315,116.96	AWG 0.00	
COMMUNITY ASSITANCE (POVERTY RELIEF) DIVI AND TAMARIJN AI	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 65,000.00	
TOTAL	**AWG 718,771.12**	**AWG 192,841.93**	**AWG 165,304.10**	**AWG 683,118.17**	**AWG 176,256.91**	**AWG 1,936,292.23**
EDUCATION & CHILDREN						
Back To School/ Scholarship	AWG 62,702.28	AWG 64,625.35	AWG 68,449.80	AWG 53,441.00	AWG 29,663.93	
School Technology: Pius X School Dakota E Boards/ Laptop	AWG 104,099.74	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
School Technology: FAVI Laptops for Visual Impared Students	AWG 16,020.00	AWG 8,500.00	AWG 0.00	AWG 4,649.00	AWG 0.00	
School Renovation: Pius X School Dakota Building Renovation	AWG 364,900.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
School Renovation: Bon Bini School Bathroom Renovation	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 74,147.82	AWG 0.00	
School Renovation: Skol Santa Jacintha AC Installation	AWG 38,496.06	AWG 45,646.72	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
School Renovation: Skol Basico Washington AC Installation	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 20,834.00	AWG 0.00	
School Education: School Supplies Brighter Future Academy	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 6,364.60	AWG 37,034.34	
School Education: Annual Book Week over 150 schools book distribution	AWG 16,990.10	AWG 6,011.21	AWG 6,067.80	AWG 6,437.45	AWG 7,003.86	
School Education: Arts Development Summer Camp	AWG 17,068.42	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
School Recreation: Special Project Sports Day	AWG 1,931.30	AWG 1,931.25	AWG 950.00	AWG 831.95	AWG 1,402.50	
TOTAL EDUCATION & CHILDREN	**AWG 622,207.90**	**AWG 126,714.53**	**AWG 75,467.60**	**AWG 166,705.82**	**AWG 75,104.63**	**AWG 1,066,200.48**
SOCIAL, SPORTS & ELDERLY WELFARE						
Sports & Health: Sports Uniforms and Equipments (Baseball, Softball, Runner, Taekwondo)	AWG 0.00	AWG 19,493.64	AWG 33,146.49	AWG 43,780.74	AWG 6,565.14	
Community Project: Round Aboud Monument Alhambra Casino and Mall	AWG 17,800.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
Community Relief: Food Donations St. Maarten Hurricane Relief	AWG 2,249.92	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
Communit Support: Food Basket Community in Need	AWG 5,799.24	AWG 0.00	AWG 15,280.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
Community Support: Mary Joan Foundation/ Stg Bob Cancer Awareness	AWG 10,000.04	AWG 12,740.50	AWG 0.00	AWG 7,912.50	AWG 0.00	
Community Support: FAVI Donation	AWG 0.00	AWG 11,585.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
Communit Support: Elderly Care Ham & Turkey/ Aruba Bo Ta Bendishona Concert, FF&E	AWG 0.00	AWG 3,288.38	AWG 0.00	AWG 72,891.25	AWG 2,250.00	
Special Support: Miky's Foundation for Special Children	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 30,403.86	AWG 0.00	
Special Support: Stg Sonrisa 2025 Calendars	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 7,975.00	AWG 625.00	
Special Support: Summer Camp Gloria "Despicable Me" Movie Teammates Kids	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 10,080.05	AWG 0.00	
TOTAL SOCIAL, SPORTS & ELDERLY WELLFARE	**AWG 35,849.20**	**AWG 47,107.52**	**AWG 48,426.49**	**AWG 173,043.40**	**AWG 9,440.14**	**AWG 313,866.75**
ANIMAL WELFARE						
Special Project Animal Wellcare: Horse Feeding and Bees Farms/ Bingo for Paws	AWG 12,009.66	AWG 0.00	AWG 15,280.00	AWG 11,000.00	AWG 7,500.00	
TOTAL ANIMAL WELLFARE	**AWG 12,009.66**	**AWG 0.00**	**AWG 15,280.00**	**AWG 11,000.00**	**AWG 7,500.00**	**AWG 45,789.66**
ASSISTANCE WITHIN						
Special Projects: Pandemic Food Vouchers to All Teammates/ T-Shirts Giveaways	AWG 23,999.74	AWG 4,500.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
Recreational: Teammates Baseball Uniforms, Registration and Participation	AWG 24,704.62	AWG 3,470.10	AWG 0.00	AWG 3,049.00	AWG 540.00	
Teammates Support: Father's Day, Mother Day, Kick Ball, Int. Women and Men Day Giveaways	AWG 0.00	AWG 11,049.78	AWG 0.00	AWG 13,202.99	AWG 3,992.00	
Special Projects: Teammates Crisis Relief	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 26,130.01	AWG 1,000.00	AWG 9,831.04	
Divi Impact Foundaton Admin Expenses: KvK Registry/ Banners/ Social Media/ Tournaments	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 4,849.10	
TOTAL ASSISTANCE WITHIN	**AWG 48,704.36**	**AWG 19,019.88**	**AWG 26,130.01**	**AWG 17,251.99**	**AWG 19,212.14**	**AWG 130,318.38**
COMMUNITY ASSITANCE (POVERTY RELIEF)						
$1 A Day Program: Divi and Tamarijn All Inclusive	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	
$1 A Day Program: Aruba Divi Resorts	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 0.00	AWG 315,116.96	AWG 65,000.00	
TOTAL	**AWG 0.00**	**AWG 0.00**	**AWG 0.00**	**AWG 315,116.96**	**AWG 65,000.00**	**AWG 380,116.96**
GRAND TOTAL COMMUNITY DONATIONS	**AWG 718,771.12**	**AWG 192,841.93**	**AWG 165,304.10**	**AWG 683,118.17**	**AWG 176,256.91**	**AWG 1,936,292.23**

ARUBA VANDAAG

De wereld is aan het veranderen...*En we moeten daarin mee...*

De wereld om ons heen is in snel tempo aan het veranderen en als een klein eiland voelen wij dat ook. Een voorbeeld hiervan is de aankondiging van de minister van financiën om in Europa op zoek te gaan naar financieringsmogelijkheden om onze schulden op verantwoorde wijze te blijven hanteren. Wat zijn de veranderingen die ons ertoe brengen om dit te doen? Voornamelijk de drastische wijzigingen in het economisch beleid van de Verenigde Staten, dat vanaf begin dit jaar in een radicaal andere richting is gegaan, met een frontale aanval op vriend en vijand met de inzet hoge importtarieven. En er volgde een ferme reactie uit de rest van de wereld waarbij men strategisch gezien zich zoveel mogelijk distantieert van het handel drijven met dit land. Onderdeel van die strategie is het in financieel opzicht zoveel mogelijk afstand houden van de Amerikaanse dollar, onder meer door het niet meer kopen van obligaties van de VS-overheid, tot nu toe beschouwd als het meest stabiele waardepapier. De VS heeft een enorme schuld die geherfinancierd moet worden en die bovendien nog bijna exponentieel groeit. Daardoor is er steeds minder animo om die staatsobligaties aan te schaffen en sommige landen zijn zelfs overgegaan tot het dumpen van hun grote voorraad hiervan, zoals China en Japan. De vrees in de financiële wereld voor een instorting van de Amerikaanse dollar leidt tot een drastische stijging van de prijzen voor goud en zilver, een duidelijk teken dat het kapitaal een toevlucht daarin zoekt, zelfs de grote fondsen in de VS zelf.

Dit heeft ook gevolgen voor ons land dat de schulden in het buitenland in dollars heeft, met uitzondering van de coronacrisisschulden in Nederland. Het lijkt dus een logische stap om deze alternatieve weg te zoeken. Het gebruik maken van onze relaties met de Europese Unie, die zelf ook op weg lijkt naar een minder knellende relatie met de VS, om een dergelijke financiële relatie op te bouwen, lijkt dan ook een voor de hand liggend alternatief. In die zin is dan wel de volgende - legitieme – vraag: waarom biedt Nederland dan niet aan om het gehele pakket aan buitenlandse schulden in dollars over te nemen tegen het percentage dat al aan de andere eilanden Curaçao en Sint-Maarten, wordt geboden?

Maar, het is ook van belang in het oog te houden dat een poging de financiële stabiliteit te verzekeren die de Amerikaanse dollar niet langer biedt, aan onze economische afhankelijkheid van dat land weinig afdoet. Onze belangrijkste bron van inkomsten blijft de Amerikaanse toerist, wat ook dus onze belangrijkste deviezenbron in Amerikaanse dollars betekent. Een mogelijke terugval van de dollar tegenover andere belangrijke valuta's zoals de euro is voor ons een nadeel dat voorlopig wel geen oplossing zal kennen. Het verwerven van leningen in euro's betekent dat deze ook in euro's moeten worden betaald, ook de rente daarop, waarmee zaken voor ons voorlopig geen bevredigende oplossing zullen kennen.

Daarbovenop komt dan de verandering binnen het toerisme zelf. In de eerste helft van 2025 zien we nog geen wijziging in het aandeel van de VS in het aantal toeristen uit Noord-Amerika: iets meer dan 93% van het totaal, praktisch hetzelfde percentage als in 2024. In regionale media wordt gesproken over een toenemende toeristenstroom vanuit Canada naar sommige landen, zoals Cuba, duidelijk verband houdend met de afwijzing door Canadezen van de huidige agressieve politiek van de VS-regering, met een sterke daling in dat land van de traditionele toeristenstroom uit Canada. De cijfers in Aruba wijzen echter voorlopig nog niet op een toename van Canadese toeristen. Die gegevens geven wel een duidelijk signaal af wat het toerisme betreft: die groeit nog maar nauwelijks. In de eerste helft van 2025 is het aantal bezoekers nog maar met 1% toegenomen, waarvan de hotelsector minder heeft geprofiteerd dan de Airbnb-sector. De bezettingsgraad van de hotels is aan het afnemen, niet alleen in Aruba maar ook in de hele regio; een proces dat al ettelijke jaren plaatsvindt in de regio, maar in Aruba nog niet zichtbaar was, maar nu wel. De cijfers die de toeristenorganisatie Ahata heeft gepubliceerd komen voor een deel overeen met de tendensen in de regio. Volgens de website nvestates.com is in de eerste vijf maanden van 2025 de bezettingsgraad in de gehele regio met 3,4% gedaald, vergeleken met diezelfde periode in 2024. Her gemiddelde dagtarief (average daily rate; ADR) steeg met 0,6% en de inkomsten zijn met 5% geslonken. In Aruba is voorspeld (door Ahata) dat de bezettingsgraad gedurende 2025 met 6% zal afnemen, in vergelijking met 2024. Die teruggang is van 82% in 2024 naar 76% in 2025. Hier moeten we wel aan toevoegen dat de bezettingsgraad in Aruba structureel veel hoger is dan het gemiddelde in de regio, dat in mei 2025 nog 61,7% bedroeg.

De opmerkelijke terugval in het toerisme varieert overigens flink van land tot land. In ieder geval duidt het geheel op een afname aan de vraagzijde van de markt, die te wijten is aan enkele factoren: de internationale economische turbulentie van het moment, vooral als gevolg van het genoemde Amerikaans beleid, maar ook de veranderingen in de wensen van de toerist waaraan niet elk land in dezelfde mate kan voldoen, zodat andere zelfs een toename zien in het aantal bezoekers. Daarbovenop komt nu dan de forse toename in het aanbod aan toeristische accommodatie, wat momenteel bijdraagt aan het teruglopen van de bezettingsgraad. Ahata duidt terecht op de toename van de vraagprijzen als een poging om alsnog de inkomsten op een zeker peil te handhaven terwijl dit in de regio al terugloopt, maar het is de vraag hoelang dit nog stand houdt, zeker als een verdere verslechtering in de Amerikaanse economie vooral de middenklasse daar zal treffen, die de basis van ons toerisme vormt. De lastige maar cruciale vraag blijft dan: hoe gaan we ons op afstand van de VS zetten, als er – nog - geen vooruitzicht bestaat hoe we andere markten kunnen werven om de VS te vervangen?

Minister Geoffrey Wever:

294 miljoen florin aan rente in 2025

In 2025 moet Aruba 294 miljoen florin aan rente betalen over de bestaande leningen. Minister van Financiën Geoffrey Wever (Futuro) meldt dat volgens artikel 11 van de LAft de begrotingswijziging voor 2025 is goedgekeurd en naar het College Aruba financieel toezicht (CAft) is gestuurd. Naast de 294 miljoen florin aan rente zal in 2025 ook een totaal van 595 miljoen florin worden afgelost op binnenlandse en internationale schulden.

Volgens de toezichtwet moet de staatsschuld in 2040 maximaal 50 procent van het bruto binnenlands product bedragen. Voor 2025 wordt een niveau van 67 procent verwacht. Om de rente en aflossingen te kunnen betalen, is de begroting het instrument en is parlementaire goedkeuring nodig om dit te realiseren.

De financieringsbehoefte is het bedrag dat Aruba op de lokale en/of internationale markt moet lenen om de schuld te kunnen aflossen. Het wettelijk vastgestelde begrotingsoverschot van 1 procent en de som die moet worden afgelost, bepalen de financieringsbehoefte van de overheid. In de eerste begrotingswijziging voor 2025, met een geraamd overschot van 87,5 miljoen florin en een totale aflossing van 595 miljoen florin op binnenlandse en internationale schulden, wordt de financieringsbehoefte van de regering voor 2025 geschat op 508 miljoen florin. Daarvan is begin dit jaar al 165 miljoen florin op de lokale markt geleend. Voor lenen op de internationale markt is goedkeuring van de Rijksministerraad vereist. In juli heeft Aruba toestemming gekregen om maximaal 150 miljoen Amerikaanse dollar op de internationale markt te lenen.

Omdat Aruba er niet in slaagde om voor 1 mei 2025 een concept-Rijkswet volgens afspraak met Nederland aan te leveren, moet Aruba over de zogenoemde 'Covid-lening' een rente van 6,9 procent betalen in plaats van 5,1 procent. Dit betekent jaarlijks 7 miljoen florin extra rente.

Het huidige juridische kader voor financieel toezicht biedt Aruba niet de mogelijkheid om via Nederland te lenen tegen een lagere rente. Volgens de Nederlandse rijksbegroting 2026 betalen Curaçao en Sint Maarten respectievelijk 3,1 en 3,0 procent rente. Aruba daarentegen betaalt onder meer 6,9 procent over de Covid-lening en moet lenen op de lokale en internationale markt tegen marktrentes. Voor het herfinancieren van bestaande schulden zijn de rentes op de lokale en internationale markt bepalend. Geopolitieke ontwikkelingen, oorlogen en een mogelijke handelsoorlog die de Amerikaanse economie raakt, zijn factoren die de rente kunnen verhogen, waardoor het bedrag dat Aruba aan rente moet betalen nog groter kan worden. Dit is een reëel risico dat de overheidsfinanciën van Aruba kan beïnvloeden en waar het eiland zelf geen invloed op heeft.

Het is een feit dat financieel toezicht zorgt voor begrotingsdiscipline, maar het maakt het Aruba momenteel niet mogelijk om, zoals Curaçao en Sint Maarten, via Nederland tegen lagere rentes te lenen. Tegelijkertijd is het ook een feit dat als Aruba erin slaagt om via Nederland tegen lagere rentes te lenen, er meer financiële ruimte in de begroting kan ontstaan die kan worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van Aruba en haar bevolking. "Financieel toezicht blijft, maar we moeten meer voordeel zien te behalen zodat we onze eigen financiële strategie kunnen financieren en uitvoeren – een beleid dat we als eiland zelf bepalen," aldus minister Geoffrey Wever.

Houdbare financiën betekent nog niet...*Duurzame ontwikkeling in het algemeen...*

Het financieel toezicht van het Koninkrijk over onze overheid blijft de aandacht trekken en dat is ook logisch, met het debat hierover dat net is begonnen. We zullen hier niet in alle details dat debat gaan bespreken, maar aandacht besteden aan andere aspecten die niet zo duidelijk in het debat naar voren komen. Dat hoeft niet zo te blijven want er is een reden waarom het rijkswetsvoorstel de titel HOFA (Houdbare Overheidsfinanciën Aruba) meekreeg. De naam zegt wat de bedoeling van deze wet: de basis scheppen voor houdbare overheidsfinanciën.

Dat is overduidelijk een goed uitgangspunt en een eerste analyse zou zich moeten richten op de vraag of het doel dat de wet beoogt te regelen inderdaad kan worden bereikt. Maar, kan financiële houdbaarheid op zich een houdbare overheid in algemene zin garanderen? We kunnen alvast voorspellen dat dit niet het geval zal zijn en dat is niet om de verdiensten van het juridische werk dat is verricht, te bagatelliseren. Op het eerste gezicht ziet hetgeen nu wordt gepresenteerd er goed uit; de middelen om het proces in goede banen te leiden en afdwalen in de richting van ondeugdelijk financieel beheer te voorkomen, zijn aanwezig. We kunnen nog discussiëren over een of ander detail dat we anders zouden willen zien, maar dat betreft dan bijzaken. We kunnen ook zo'n bijzaak noemen: de intentie om een begrotingskamer in te stellen. In het aangeboden document wordt dit beschreven als een onderdeel van de grondwettelijk ingestelde Raad van Advies (RvA), verantwoordelijk voor advies op alle wetsvoorstellen, inclusief de begrotingswetten en wijzigingen daarin. We kunnen ons voorstellen dat na ampel juridisch overleg men tot dit voorstel is gekomen, waarin de creatie van een begrotingskamer als aparte entiteit, als adviseur van de regering, niet is opgenomen. Echter, er zullen politieke partijen en individuele personen zijn die van mening zijn dat een begrotingskamer als aparte, bij grondwet ingestelde entiteit zou bijdragen tot het op het juiste financiële spoor houden van de overheid. Hier komt volgens ons een behoorlijke dosis 'wishful thinking' bij kijken. Nog een dergelijk adviesorgaan erbij, met de bijna veertigjarige praktijk van het grotendeels negeren van de adviezen van de huidige grondwettelijke adviseur, lijkt ons niet voor de hand te liggen om een goede start te maken met een goed toezicht op de financiële handel en wandel van de overheid. En we zien het ook niet gebeuren dat de politieke partijen aanzienlijke bevoegdheden gaan toewijzen aan een dergelijk orgaan om inderdaad te kunnen interveniëren wanneer de overheid van het goede pad afwijkt en houdbare financiën in gevaar brengt. En zeker niet met de bevoegdheid daadwerkelijk correctief op te kunnen treden. We kunnen ons voorstellen dat dit alles is overwogen en dat men tot de slotsom is gekomen dat het uitsluitend een adviserend orgaan zou kunnen zijn, meer niet. En dit alles om nog een andere reden: binnen het Koninkrijk bestaat er geen soortgelijk orgaan dat bevoegdheden zou hebben die verder zouden reiken dan een adviserend orgaan. Het verschil is in de praktijk niet gelegen in de wettelijke bevoegdheid om op te treden, maar in het vermogen te kunnen overtuigen op basis van gezonde en deskundig onderlegde argumenten en anderzijds de bereidheid van overheidszijde om werkelijk gehoor te geven aan goed advies. We moeten concluderen dat juist hier we nog een lange weg te bewandelen hebben voordat het niet langer zo is dat advies meestentijds gewoon genegeerd wordt.

Maar, er is nog een fundamenteel aspect dat dezer dagen niet meegenomen wordt. Dat is het feit dat hoe goed het financieel toezicht ook wettelijk is geformuleerd, dit niet het probleem kan voorkomen van verkeerde keuzes die de regeerders kunnen maken, weliswaar binnen de financiële grenzen maar verkeerd omdat de genomen maatregel niet bijdraagt tot of zelfs afbreuk doet aan houdbaar overheidsoptreden in het algemeen. Om dit te illustreren, een voorbeeld uit de praktijk. In een van de persconferenties van het CAft werd het thema aangeroerd van het financieel toezicht dat louter de cijfers in de gaten zou houden en excessieve uitgaven zou voorkomen, maar geen acht zou slaan op wat de overheid op dat moment met die uitgaven aan het doen was. Het antwoord van de voorzitter van het college was kort en krachtig: "Klopt, wij kijken gewoon naar de cijfertjes onder de streep." Nu kunnen we een discussie op gaan zetten rondom de vraag of de rol van een financieel adviseur echt niet verder reikt dan de cijfertjes en niet de aard van de uitgaven zelf raakt, maar het debat betreffende de aard van de uitgave is in de eerste plaats een politiek debat, dat op de juiste plaats daarvoor moet plaatsvinden. Bijvoorbeeld, als een minister het goed vindt om met overheidsgeld een auto voor eigen gebruik aan te schaffen die even duur is als drie voertuigen die ambtenaren nodig hebben voor hun werk, en die niet aangeschaft worden omdat de financiële limiet is bereikt, is dat niet de eerste taak van de financieel adviseur, maar die doet er wel goed aan dit in een vertrouwelijk gesprek aan te kaarten.

Maar, om over te gaan naar het genoemde algemene niveau, wat ontbreekt nu nog? Meer aandacht voor de algemene hervorming van het overheidsapparaat, waarvoor ook een overeenkomst met Nederland geldt waarvan de uitvoering is vervat in het Landspakket. Men kan constateren dat dit niet zoveel vragen oproept, meestal vindt het werk in stilte plaats wat nogal makkelijk kan lijken voor degene die regeert, maar het project raakt niet alleen de overheid. De bedoeling is dat dit in de toekomst deugdelijk bestuur kan worden gegarandeerd, ook in de zin van een degelijke dienstverlening aan de burger. En in die zin is het dan ook de plicht van elke politicus, aan regeringszijde en oppositie, om dit proces op de voet te volgen We horen de kreten aan van de parlementariërs dat ze geen antwoord krijgen op hun vragen. Dat is al een chronische ziekte geworden over een hele lijst onderwerpen, maar eigenlijk zou men nog meer vragen moeten stellen. En uiteindelijk is het ook aan de pers om meer belangstelling te tonen voor dit grote project dat veel verder reikt dan de cijfertjes onder de streep.

MEP start handtekeningenactie tegen nieuwe Rijkswet

De politieke discussie over de nieuwe Rijkswet blijft Aruba bezighouden. De fractie van de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) heeft aangekondigd een handtekeningenactie te organiseren om burgers de kans te geven hun afkeuring te uiten tegen het zogenoemde consensusvoorstel dat het kabinet AVP–FUTURO onlangs heeft ingediend bij de Rijksministerraad.

Tijdens een persconferentie lichtte fractieleider en parlementslid Evelyn Wever-Croes toe dat de Arubaanse regering op 29 augustus, zonder overleg met het parlement of het volk, een conceptwet heeft aangeboden aan Nederland. Volgens Wever-Croes kan van consensus geen sprake zijn zolang het Arubaanse parlement geen instemming heeft gegeven. "Het is een ernstige misleiding om te beweren dat er consensus is," stelde zij. De MEP-fractie wil met de handtekeningenactie laten zien dat de bevolking deze gang van zaken afwijst en Aruba wil beschermen tegen de risico's en nadelen van de wet.

De actie vraagt burgers om hun naam, adres, e-mailadres en reden van bezwaar te registreren. De gegevens zullen worden gekoppeld aan een online consultatie, zoals gebruikelijk is bij wetswijzigingen in Nederland. Omdat niet iedereen internettoegang heeft, biedt de MEP fysieke mogelijkheden om te tekenen.

Het doel is om voor het einde van de week zoveel mogelijk handtekeningen te verzamelen, zodat zowel de regering van Aruba als die van Nederland ziet dat de Arubaanse bevolking de procedure en inhoud van het voorstel niet steunt.

Volgens Wever-Croes is de door de regering aangeboden wet ongunstig voor Aruba en kan het Arubaanse parlement er niet meer over stemmen of wijzigingen aanbrengen. Alleen het Nederlandse parlement kan het voorstel nog aanpassen of aannemen.

De AVP-fractie reageerde fel via sociale media. Fractieleider Jennifer Arends-Reyes benadrukte dat het huidige proces voortkomt uit afspraken die al tijdens eerdere regeringen zijn gemaakt, inclusief de periode waarin Wever-Croes zelf premier was. "Afspraak is afspraak, en Aruba moet de verantwoordelijkheden nemen die destijds zijn aangegaan," zei zij. Volgens Arends-Reyes heeft de vorige regering zelf gekozen voor een traject dat uiteindelijk leidde tot de huidige Rijkswet HOFA.

Ook parlementslid Otami Thomasia van AVP uitte kritiek. Hij noemde het onverantwoord dat de oppositie de bevolking "onjuist en emotioneel" zou informeren. Thomasia wees erop dat Wever-Croes als toenmalig premier zelf het proces richting de Rijkswet heeft gestart en deskundigen heeft aangesteld die nu door het huidige kabinet zijn gevolgd. "Het is inconsequent om eerst professionals te prijzen en ze vervolgens aan te vallen wanneer het politiek uitkomt," aldus Thomasia.

Met de handtekeningenactie en de scherpe reacties van de AVP is het debat over de nieuwe Rijkswet opnieuw in volle hevigheid losgebarsten, waarbij beide partijen elkaar beschuldigen van misleiding en politieke inconsistentie.

ARUBAVANDAAG

Advocaat-Generaal adviseert Hoge Raad om veroordeling van Frans Richardson te handhaven

(TheDailyHerald) – De veroordeling van St. Maarten-politicus Frans Richardson (United St. Maarten Party, USP) wegens omkoping en misbruik van functie kan in stand blijven. Dit is het advies van de Nederlandse advocaat-generaal aan de Hoge Raad, zo werd dinsdag bekendgemaakt.

In januari 2024 verhoogde het Gemeenschappelijk Hof van Justitie de gevangenisstraf en het kiesverbod van Richardson in de zogenoemde Aquamarine II-zaak. Deze zaak betreft de bouw van het gebouw van het Bureau Telecommunicatie en Post (BTP) en het onderhoudscontract daarvan.

Richardson werd destijds veroordeeld tot 19 maanden gevangenisstraf. De rechters legden aanvankelijk 20 maanden op, maar trokken één maand af vanwege vertraging in de rechtsgang. Daarnaast legde het hof een verbod op om gedurende vijf jaar verkiesbaar te zijn voor een openbaar ambt.

Het hof bevestigde ook het eerdere vonnis in de ontnemingszaak, waarin Richardson werd verplicht bijna 193.000 Antilliaanse gulden aan wederrechtelijk verkregen voordeel te betalen.

In november 2021 veroordeelde de rechtbank Richardson tot 12 maanden cel en een kiesverbod van drie jaar. In hoger beroep eiste de advocaat-generaal eind 2023 een gevangenisstraf van 17 maanden en een kiesverbod van 41 maanden.

Richardson heeft altijd ontkend betrokken te zijn geweest bij omkoping en misbruik van positie. Zijn advocaat verzocht de Hoge Raad het vonnis te vernietigen en diende verschillende cassatieklachten in. Deze klachten richtten zich onder meer op het bewijs voor omkoping en de duur van het kiesverbod.

In haar advies stelde de advocaat-generaal dat het Gemeenschappelijk Hof van Justitie terecht heeft vastgesteld dat er sprake was van ambtelijke omkoping. Het hof oordeelde bovendien op goede gronden dat de verdachte als lid van de parlementaire commissie een toezichthoudende rol had bij het onderhoudscontract. Volgens de advocaat-generaal is de bewijsvoering voor beide strafbare feiten ruim voldoende gemotiveerd.

Wat betreft het opgelegde kiesverbod van vijf jaar, is de advocaat-generaal van mening dat het hof voldoende heeft gemotiveerd waarom het is afgeweken van het vonnis in eerste aanleg en van het verzoek van de procureur-generaal om een korter kiesverbod. De advocaat-generaal adviseert de Hoge Raad daarom het vonnis van het Gemeenschappelijk Hof te bevestigen.

De uitspraak van de Hoge Raad wordt verwacht op 2 december 2025.

Cijntje stelt vragen over veiligheid Belastingkantoor en eist opheldering van minister van Financiën

(CuraçaoChronicle) – Het belastingkantoor aan de Regentesselaan kan een veiligheidsrisico vormen, waarschuwt parlementslid Ruisandro Cijntje (PNP). Hij eist daarom dringende opheldering van minister van Financiën Javier Silvania. Cijntje vreest dat zowel medewerkers als bezoekers gevaar lopen als de zorgen over de veiligheid van het gebouw terecht blijken.

In een brief van 18 september confronteerde Cijntje de minister met zes kritische vragen over mogelijke gevaren. Hij vroeg waarom het gebouw openblijft ondanks waarschuwingen en benadrukte dat de minister als werkgever een wettelijke zorgplicht heeft om de gezondheid en veiligheid van de ambtenaren onder zijn gezag te waarborgen.

Mogelijk negatief brandveiligheidsrapport

Een van Cijntje's scherpe vragen betrof de brandweer: wat gebeurt er als de brandweer een schriftelijk advies uitbrengt dat een gebouw onveilig is, maar de minister toch toestaat dat het in gebruik blijft?
Hij wees ook op het scenario waarin een minister bewust medewerkers en het publiek aan gevaar blootstelt zonder het parlement of de betrokkenen te informeren. Het negeren van deskundig advies, zo stelde Cijntje, is een schending van goed bestuur. Verder vroeg hij welke artikelen van het strafrecht van toepassing kunnen zijn op overheidsfunctionarissen die willens en wetens de openbare veiligheid in gevaar brengen.

Recht op informatie voor werknemers

Cijntje benadrukte dat werkgevers verplicht zijn hun personeel te informeren over bekende veiligheidsrisico's. Hij voegde eraan toe dat openbare bijeenkomsten niet in een onveilig gebouw mogen plaatsvinden zonder voorafgaande

waarschuwing.

Volgens het parlementslid heeft iedereen die het mogelijk onveilige belastingkantoor betreedt het recht om een formele klacht in te dienen.

De situatie baart zorgen bij zowel de medewerkers van het Belastingkantoor als de burgers die het gebouw dagelijks bezoeken. Cijntje eist dat de minister van Financiën zonder uitstel schriftelijk antwoord geeft.

Ruthmilda Larmonie-Cecilia treedt af als leider van de PNP

(CuraçaoChronicle) – Ruthmilda Larmonie-Cecilia is afgetreden als leider van de Partido Nashonal di Pueblo (PNP), zo maakte de partij deze week bekend.

Op 10 september heeft Larmonie-Cecilia officieel een brief aan het partijbestuur ingediend waarin zij haar ontslag aankondigde. Ze verklaarde dat ze deze beslissing "uit respect en op een verantwoordelijke manier" heeft genomen, na zeven jaar als partijleider te hebben gediend.

Haar besluit maakt een einde aan haar periode als politiek leider van de PNP en opent de weg voor de partij om een opvolger te kiezen.